

پایه دهم تجربی

۲۸ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

نقد و نظرچه سوال

مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

تعداد سوال: ۱۰

نام درس	تعداد سوال	شماره سوال	شماره صفحه	زمان پاسخ‌گویی
زیست‌شناسی (۱)	۲۰	۱-۲۰	۳	۲۰ دقیقه
فیزیک (۱) آشنا	۲۰	۲۱-۴۰	۷	۳۰ دقیقه
شیمی (۱)	۲۰	۴۱-۶۰	۱۰	۲۰ دقیقه
ریاضی (۱)	۲۰	۶۱-۸۰	۱۴	۳۰ دقیقه
جمع	۸۰			۱۰۰

طراحان

نام طراحان	نام درس
رضا خورستندی - سعید شرفی - علی وصالی محمود - ادیب الماسی - آرمان داداشپور - حسن قائمی - علی داوری‌نیا - رضا نوری - سروش صفا - علی‌اصغر مشکلی - علی امیریوسفی - محمدعلی حیدری - مهدی مهدی‌زاده - رضا آرامش اصل	زیست‌شناسی (۱)
عبدالرضا امینی نسب - غلامرضا مجتبی - مهدی براتی - رضا آرامش اصل - سیدعلی حیدری - احسان ایرانی - امیر بوریوسف	فیزیک (۱)
محمد رضا جمشیدی - امیر حاتمیان - حسن رحمتی کوکنده - محمد صالح خوبیاری - سید صدرا عادل - امین نوروزی - رسول عابدینی زواره - امیرحسین طبیبی - روزبه رضوانی - جهان شاهی بیکبانی - فرزاد نجفی کرمی - رضا سلیمانی - حامد رمضانیان - آرمان اکبری - حامد صابری - محمد جواد صادقی	شیمی (۱)
مسعود برملا - علی‌اصغر شریفی - علی آزاد - رضا سیدنجفی - ابراهیم نجفی - بهرام حلاج - بابک سادات - نریمان فتح‌اللهی	ریاضی (۱)

مسئولین درس

نام درس	مسئولین درس گروه آزمون	مسئولین درس گروه آزمون	مسئولین درس گروه آزمون
زیست‌شناسی (۱)	کارن کنعانی امیرحسین بهروزی فرد	میینا زمانی - علی داوری‌نیا - فراز حضرتی پور	مهساسادات هاشمی
فیزیک (۱)	میین دهقان	کورش حیاتی - امیر محمودی انزابی - فرناز نظری - بابک اسلامی	حسام نادری
شیمی (۱)	ساجد شیری	محمد جواد سوری لکی - امیر رضا حکمت‌نیا - ایمان حسین نژاد - سیدعلی موسوی فرد - حسین شاهسواری	امیرحسین مرتضوی
ریاضی (۱)	رضا سیدنجفی	پرینیان خالدی - مهدی بحر کاظمی - کیارش صانعی	الهه شهبازی

گروه فنی و تولید

ملیکا لطیفی نسب	مدیر گروه
فاطمه نوبخت	مسئول دفترچه
لیلا عظیمی	حروف‌نگار و صفحه‌آرا
مدیر گروه: محیا اصغری	گروه مستندسازی
مسئول دفترچه: امیرحسین مرتضوی	نماینده
حمدی محمدی	ناظر چاپ

بنیاد علمی آموزشی قلمه‌پی (وقف عام)

توجه: دفترچه پاسخ تشریحی را می‌توانید از سایت کانون (صفحه مقطع دهم تجربی) دانلود نمایید.

دفتر مرکزی: فیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - شماره تماس: ۰۶۱۴۶۴۶۰

۲۰ دقیقه

زیست‌شناسی (۱)

گردش مواد در بدن / تنظیم اسمزی و دفع مواد زائد / از یافته‌های گیاه/بذر و انتقال مواد در گیاهان فصل ۶ از ابتدا چهارمین فصل، قلب تا پایان فصل، فصل‌های ۵، ۶، ۷ و ۸ صفحه‌های ۵۲ تا ۱۱۱

۱- در خصوص یاخته‌های مریستمی که منشاً سامانه‌های بافتی گیاهان آوندی هستند، کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«توعی مریستم ... در گیاهان که ... می‌تواند ...»

(۱) پسین - که عامل تشکیل یاخته‌های به هم فشرده عدسک در پیراپوست است - در سامانه بافت زمینه‌ای دیده شود.

(۲) نخستین - در ساقه گیاه بوده اما در جوانه‌ها دیده نمی‌شود - یاخته‌هایی داشته باشد که دائمًا تقسیم می‌شوند.

(۳) نخستین - به ترکیبات پلی‌ساقاریدی و لزج ترشح شده از گیاه نزدیک‌تر است - در انتهای ریشه منشاً بافت‌های مختلف باشد.

(۴) پسین - در ساقه هر گیاه تک‌لپه دیده می‌شود و پیراپوست را می‌سازد - فرورفتگی‌های عدسک را ایجاد نماید.

۲- کدام گزینه به ترتیب می‌تواند توصیف درستی از مرحله «بارگیری آبکشی» و «باربرداری آبکشی» باشد؟

(۱) افزایش تعداد محل‌های مصرف هنگام تولید میوه - افزایش غلظت فسفات آزاد درون سیتوپلاسم

(۲) عبور قند و مواد آلی از طریق پروتئین‌های غشاء‌ی - افزایش فشار اسمزی در یاخته‌های فیبر مجاور

(۳) حذف بعضی دانه‌ها یا میوه‌ها در هنگام گل‌دهی - کاهش غشای یاخته‌ها به هنگام عبور مواد آلی

(۴) فعالیت یاخته‌های همراه در مجاورت آوندهای آبکشی - خروج آب از یاخته‌های آوند آبکش

۳- چند مورد عبارت زیر را با توجه به روش‌های عبور آب و مواد معدنی در مسیرهای کوتاه در گیاه را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در هر روشی که آب از کنار پکتین یاخته‌های گیاهی عبور ...»

الف) نمی‌کند، ورود مواد مضر آن به درون استوانه‌های آوندی توسط لایه متصل به آوندها کنترل می‌شود.

ب) نمی‌کند، تسهیل و افزایش عبور آب توسط کانال‌های پروتئینی غشای بعضی از واکوئول‌ها ممکن است.

ج) می‌کند، به طور حتم مواد معدنی محلول در آب به صورت پیوسته تا مرکزی‌ترین آوندهای ریشه حرکت می‌کنند.

د) می‌کند، امکان عبور آب و مواد محلول از بین مولکول‌های دارای دم آبگریز در غشاء پروتوبلاست وجود ندارد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

«در بدن یک مرد ۲۴ ساله، ... همانند ... ممکن است سبب شود تا میزان بازگشت مایعات از بافت به مویرگ کاهش یابد.»

(۱) تخریب یاخته‌های ریزپریزدار روده باریک - اختلال در فعالیت بزرگترین اندام مرتبط با لوله گوارش

(۲) افزایش فشار وارد شده از سمت خون به دیواره رگ‌ها - کاهش یافتن مصرف ATP در یاخته‌های بطن‌ها

(۳) اختلال در فعالیت دریچه‌های دولختی و سده‌لختی - کاهش میزان فعالیت یاخته‌های مویرگ‌های ناپیوسته مغز

(۴) مختل شدن فرایند انقباض در ماهیچه‌های اسکلتی پaha - زیاد بودن میزان تولید لیپوپروتئین کم چگال نسبت به پر چگال

۵- در تصویر میکروسکوپی مقطع عرضی ریشه نوعی گیاه علفی، در بین درونی‌ترین یاخته‌های پوست، یاخته‌هایی فاقد نوار کاسپاری در تمام قسمت‌های دیواره خود مشاهده می‌شوند، در صورتی که ... یابد، ... قابل انتظار است.

(۱) در هوای بسیار مرطوب، مصرف انرژی زیستی در این یاخته‌ها افزایش - خروج آب به صورت قطراتی از انتهای برگ‌ها

(۲) کرین دی‌اکسید تا حدی معین کاهش - کاهش ورود آب به استوانه آوندی

(۳) در این گیاه ساخت پروتئین‌های تسهیل کننده عبور آب از غشا تشدید - تحریک انباست برخی یون‌ها در یاخته‌های فتوسنتر کننده روپوستی

(۴) این یاخته‌ها به طریقی غیرفعال شوند یا انسداد - افزایش بیش از حد فشار آب در آوندهای چوبی

۶- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟

«در همه لحظاتی که ... دریچه مرتبط با قلب ... است، به طور حتم می توان گفت ...»

- (۱) بزرگترین - باز - به دنبال انقباض گروهی از یاخته‌های ماهیچه‌ای قلب، حجم خون داخل بطن‌ها افزایش می‌یابد.
- (۲) عقبی‌ترین - بسته - میزان کشیدگی دیواره رگ‌های خروجی از بطن‌ها در حال کاهش است.
- (۳) جلویی‌ترین - باز - به سبب فعالیت گروهی از ساختارهای گرهی قلب موج T ثبت می‌شود.
- (۴) بالاترین - بسته - خون از بزرگترین حفرات قلبی خارج نمی‌شود.

۷- چه تعداد از موارد زیر در رابطه با دستگاهی در بدن انسان صادق است که کار اصلی آن، تصفیه و بازگرداندن آب و مواد دیگری است که از مویرگ‌ها به فضای میان‌بافتی نشست می‌کنند و به مویرگ‌ها برنمی‌گردند؟

- (الف) در ساختار رگ‌های موجود در این دستگاه، دریچه‌های یک طرفه کننده جریان مواد مشاهده می‌شود.
- (ب) به همراه دستگاه اینمی بدن، در از بین بردن میکروب‌های بیماری‌زای ورودی به بدن نقش مهمی دارد.
- (ج) هر اندامی از آن که خون خروجی خود را وارد سیاهرگ باب می‌کند، در سمت راست بدن قرار گرفته است.
- (د) مویرگ‌های این دستگاه می‌توانند ضمن بسته بودن از یک طرف، در جذب مولکول‌های حاصل از گوارش چربی‌ها مؤثر باشند.

۱) (۱) ۲) (۲) ۳) (۳) ۴) (۴)

۸- مطابق با اطلاعات کتاب درسی، کدام مورد یا موارد عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟
«... جاندارانی که در خاک، توانایی ... می‌باشند.»

- (الف) همه - همزیستی با ریشه گیاهان جهت تأمین مواد معدنی آنها را دارند، دارای اجزای بسیاری در پیکر خود
- (ب) فقط بعضی از - تبدیل نوعی یون نیتروژن‌دار قابل جذب توسط گیاه به نوع دیگر را دارند، فاقد برخی از سطوح سازمان‌بایی حیات
- (ج) همه - مصرف یونی با بار متفاوت از یون‌های گیاخاک را دارند، فاقد رشته‌های ظریف قارچ درون خود
- (د) فقط بعضی از - تبدیل نیتروژن جو به یون آمونیوم را دارند، دارای توانایی تثبیت نیتروژن و فتوسنتر

۱) فقط «د» ۲) «الف» و «ب» ۳) «ب» و «د» ۴) «الف» ، «ب» و «د»

۹- با در نظر گرفتن انسانی سالم، در سمتی از بدن که ... قطعاً ...

(۱) مجرای لنفی آن از پشت قلب برای ارتباط با سیاهرگ زیر ترقوهای عبور می‌کند - کلیه دارای سرخرگ کوتاهتری نسبت به سیاهرگ مرتبط با آن است.

(۲) نایزه اصلی آن کوتاهتر و دارای غضروف‌های نزدیکتری به هم است - مهمترین عضله مؤثر بر تنفس آرام و طبیعی حین بازدم در موقعیت پایین‌تری قرار می‌گیرد.

(۳) سیاهرگ کلیوی آن نسبت به طرف دیگر طویل‌تر است - شش انداره بزرگتری داشته و دارای فرورفتگی بزرگتری در سطح داخلی خود نسبت به سمت دیگر بدن است.

(۴) بالاترین بخش روده بزرگ در آن قرار دارد - سرخرگ کلیوی وارد کننده مواد دفعی به کلیه از پشت بزرگ سیاهرگ زیرین عبور می‌کند.

۱۰- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟
«در سامانه گردش خون ماهی، ... جانوری که ...»

- (۱) همانند - ساده‌ترین سامانه گردشی مضاعف را دارد، رگ‌های خارج شده از قلب حاوی خون غنی از O₂ نیستند.
- (۲) برخلاف - همولوف مستقیماً به فضای بین یاخته‌های بدن وارد می‌شود، تغذیه یاخته‌های قلبی توسط خون تیره انجام می‌شود.
- (۳) همانند - ساده‌ترین سامانه گردش بسته را دارد، تبادل مواد مغذی، دفعی و گازها با کمک آب میان‌بافتی انجام می‌شود.
- (۴) برخلاف - خروج مایع حمل کننده غذا از قلب، پس از باز شدن نوعی دریچه یک طرفه رخ می‌دهد، قلب در سطح پشتی قرار گرفته است.

۱۱- چند مورد جمله زیر را به نادرستی تکمیل می کنند؟

«در مراحل تولید ادرار، به دنبال ... به طور قطع ...»

- الف) افزایش غیرطبیعی فشار تراویشی در مویرگ‌های کلافک - میزان هورمون ضد ادراری کاهش می‌یابد.
- ب) کاهش میزان شکل رایج انرژی در یاخته‌های لوله‌های نفرون - دفع آب از طریق ادرار افزایش می‌یابد.
- ج) افزایش فعالیت راکیزه‌ها در یاخته‌های لوله پیچ خورده نزدیک - حجم ادرار تولیدی، کاهش می‌یابد.
- د) کاهش قطر سرخرگ آوران - حجم مایع تراوش شده به داخل لوله‌های نفرون، افزایش می‌یابد.

۱) ۴   ۲) ۳   ۳) ۲   ۴) ۱

۱۲- در گروهی از جانوران بی‌مهره، لوله‌های بن‌بست متصل به لوله گوارش برای تنظیم اسمزی به کار می‌رود. کدام مورد، ویژگی مشترک این گروه از جانوران است؟

- ۱) یاخته‌های پوششی موجود در دیواره این لوله‌ها، دارای ظاهری مشابه با محل بازجذب آب و نمک در این جانوران است.
- ۲) از محل تخلیه مواد دفعی به لوله گوارش آن‌ها به ترتیب قطر لوله گوارش، ابتدا افزایش و سپس کاهش می‌یابد.
- ۳) انشعابات بن‌بست دستگاه تنفس آن‌ها ضمن قرارگیری در مجاور هر یک از یاخته‌های سازنده لوله‌ها، اکسیژن مورد نیاز آن‌ها را فراهم می‌کند.
- ۴) یاخته‌های سازنده هر لوله، ضمن دریافت آب، نمک و مواد دفعی از همولنف، محتوای خود را توسط مجرایی مستقل، مستقیماً به لوله گوارش تخلیه می‌کنند.

۱۳- کدام عبارت به درستی بیان شده است؟

- ۱) اگر هورمون ضد ادراری ترشح نشود میزان انرژی مصرفی در قوس هنله جهت بازجذب آب کاهش می‌یابد.
- ۲) اگر pH خون کاهش یابد میزان یون هیدروژن در ترکیب نهایی ادرار نسبت به میزان تراوش شده آن بیشتر است.
- ۳) اگر ارتباط مغز و نخاع کامل شکل بگیرد، خروج ادرار از بنداره داخلی میزراه به طور ارادی صورت می‌پذیرد.
- ۴) اگر فراوان‌ترین ماده دفعی آلی ادرار یک فرد سالم در بدن تجمع یابد، دردناک شدن و التهاب مفاصل دور از انتظار نیست.

۱۴- کدام گزینه عبارت زیر را به طور نامناسب تکمیل می‌کند؟

«به طور معمول در صورت مشاهده ... می‌توان گفت این بخش قطعاً متعلق به ... نوعی گیاهی است که ...»

- ۱) یاخته آوندی هدایت کننده شیره گیاهی تنها به یک جهت در مرکزی‌ترین بخش برش عرضی - ریشه - دستجات آوندی ساقه آن‌ها بر روی یک دایره قرار دارند.
- ۲) پوستی ضخیم‌تر از روپوست در برش عرضی اندام - ریشه - در آن آوندهای چوب و آبکش به صورت یک در میان و در اتصال با یاخته‌های لایه درون پوست مشاهده می‌شوند.
- ۳) تراکم غیریکنواخت دستجات آوندی احاطه شده توسط یاخته‌های فیبر - ساقه - ریشه افshan داشته و آوندهای مرده در سمت داخلی نوع دیگر آوندها قرار گرفته‌اند.
- ۴) خروج انشعابی از محل قرارگیری دستجات آوندی به سمت روپوست - ریشه - دستجات آوندی بیشتری در نزدیکی روپوست نسبت به مرکز ساقه مشاهده می‌شود.

۱۵- گزاره مناسب برای تکمیل عبارت زیر را انتخاب کنید.

« نوعی ساختار از نفرون در یک انسان سالم و بالغ که نسبت به سایر اجزای آن، ... دارد، ... می‌باشد.»

- ۱) ضخامت کمتری - در بخش ابتدایی، دارای قطر کمتری نسبت به بخش انتهایی خود
- ۲) میزان بازجذب بیشتری - نسبت به سایر ساختارهای لوله مانند آن نفرون، از محل وقوع تراوش دورتر
- ۳) پیچ خوردنگی بیشتری - در پیرامون خود دارای شبکه دور لوله‌ای مشترکی همانند پیرامون مجرای جمع کننده ادرار
- ۴) قطر بیشتری - در لایه درونی، دارای یاخته‌های با هسته بزرگ‌تر نسبت به هسته یاخته‌های لایه بیرونی خود

۱۶- کدام مورد، عبارت زیر را به طور مناسب تکمیل می‌کند؟

«به طور معمول در بدن زنی جوان، در نوعی بیماری که ...»

(۱) رگ‌های تغذیه کننده یاخته‌های ماهیچه قلبی مسدود می‌شوند، افزایش شدید فعالیت آنزیم سازنده کربنیک اسید در گوییچه‌های موجود در رگ‌های کرونری بدن قابل انتظار است.

(۲) طی آن فرد به نوعی نقص مادرزادی در دیواره میانی حفره‌های قلب مبتلا شده است، تکمیل نشدن دیواره حاوی رشته‌های گرهی منشعب شده به دو مسیر راست و چپ دور از انتظار است.

(۳) فاصلهٔ موج p در دو ضربان قلب متوالی کاهش پیدا می‌کند، افزایش میزان سرعت خون در رگ هدایت کنندهٔ خون به سمت ماهیچه اسکلتی قابل انتظار است.

(۴) جریان مواد به درون مویرگ خونی بسیار کمتر از جریان مواد به فضای بین یاخته‌ای می‌باشد، کاهش فشار مکشی مؤثر در حرکت رو به بالای خون در بزرگ سیاهرگ زیرین دور از انتظار است.

۱۷- چند مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در گیاه گوجه فرنگی، ساختار ... علاوه بر داشتن ...، می‌تواند ...»

(الف) برگ - برگچه‌هایی با آرایش متقابل به جز برگچه رأسی - واحد سامانه بافت آوندی منشعب باشد.

(ب) سبزدیسه به هنگام تشکیل - به هنگام رسیدن، دچار تغییر در میزان سبزینه‌های خود شود.

(ج) گل - گلبرگ‌هایی با رنگ زرد - در یک شاخهٔ خروجی از تنہ اصلی، به تعداد بیش از یک عدد تشکیل شود.

(د) ریشه - کلاهکی پایین‌تر از تارهای کشنده - در محل اتصال به ساقه، دارای سامانهٔ آوندی منشعب شده باشد.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۱۸- کدام ویژگی، یاخته‌هایی از سامانه زمینه‌ای گیاهان با دیواره نخستین نازک را از یاخته‌هایی دراز با دیواره پسین چوبی شده در همین سامانه، تمایز می‌سازد؟

(۱) در هیچ سامانه بافتی دیگر در نوعی گیاه دولپه چوبی شده قرار ندارند.

(۲) دیواره‌ای با ضخامت غیریکنواخت در اطراف پروتوبلاست خود دارند.

(۳) از یاخته‌هایی با دیواره مستحکم و انعطاف‌پذیر کوچک‌تر می‌باشند.

(۴) در پی تقسیم و تمایز یاخته‌هایی با هسته درشت تشکیل می‌شوند.

۱۹- چند مورد از موارد زیر از نظر درست یا نادرست بودن مشابه جملهٔ زیر است؟

«به دلیل وجود رشته‌های کشسان در لایه‌های سرخرگ برخلاف سیاهرگ، این رگ نسبت به سیاهرگ هم قطر خود، قدرت کشسانی زیادی دارد.»

(الف) در نوعی رگ که موجب پیوستگی جریان خون در زمان استراحت عمومی قلب می‌شود به طور حتم با ورود خون به هر نوع آن، دچار تغییر حجم زیادی می‌شود.

(ب) چاقی می‌تواند موجب تنگ شدن رگ‌هایی شود که نسبت به سایر رگ‌هایی هم قطر خود لایه‌های ماهیچه‌ای ضخیم‌تری دارند.

(ج) سرخرگ ششی در محل دو شاخه شدن در زیر قوس آنورت توسط پرده‌ای کوتاه به سرخرگ آنورت، متصل است.

(د) همه رگ‌هایی که به دهلیز راست قلب وارد می‌شوند، تحت تأثیر دریچه لانه کبوتری، خون در آن‌ها به جریان درمی‌آید.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۲۰- در کدام گزینه ویژگی‌های ذکر شده ممکن است مربوط به یک جانور باشد؟

(۱) در بخشی از دستگاه گردش مواد یاخته‌های یقه‌دار دیده می‌شود - آب از طریق سوراخ‌های بزرگتر به حفره وارد می‌شود.

(۲) کیسه گوارشی باعث گردش خون در سراسر بدن می‌شود - برخی از یاخته‌های کیسه گوارشی باعث ترشح آنزیم می‌شوند.

(۳) گاز اکسیژن به وسیله لوله‌های نایدیسی به یاخته‌ها منتقل می‌شود - همه یون‌ها به همراه اوریک‌اسید از روده دفع می‌شوند.

(۴) برخی از یون‌ها از طریق یاخته‌های آبشش و برخی به صورت ادرار غلیظ از کلیه دفع می‌شوند - قلب دو قسمتی توسط خون روش تغذیه می‌شود.

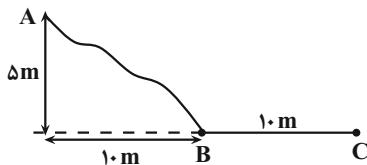
۳۰ دقیقه

کار، انرژی و توان / دما و گرما
فصل ۱۳ از ابتدای کار و انرژی
جلبکش تا پایان فصل و فصل ۱۴
صفحه‌های ۶۱ تا ۱۱۰

فیزیک (۱)

- ۲۱- در شکل زیر، جسمی از نقطه A روی سطح بدون اصطکاکی رها می‌شود و به نقطه B می‌رسد و در نهایت پس از طی مسافت $BC = 10\text{m}$ متوقف می‌شود. نسبت اندازه نیروی اصطکاک وارد بر جسم در مسیر افقی BC به اندازه نیروی وزن آن کدام است؟ ($\frac{N}{kg} = 10$)

(ثابت فرض کنید).

۱) ۲

۲) ۴

۳) ۱

۴) ۳

- ۲۲- جسمی از ارتفاع ۱۰ متری سطح زمین رها می‌شود و در مسیر حرکتش، ۲۵ ژول از انرژی پتانسیل گرانشی اش کاسته شده و به انرژی جنبشی اش ۱۵ ژول اضافه می‌شود. اندازه نیروی متوسط مقاومت هوا در مقابل این حرکت چند نیوتون است؟

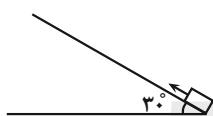
۱) ۴

۲) ۳

۳) ۵

۴) ۱۰

- ۲۳- در شکل زیر، جسمی به جرم 2 kg را از پایین سطح شیبداری با تندي اولیه 20° به سمت بالای سطح شیبدار پرتاب می‌کنیم. اگر بزرگی نیروی اصطکاک در برابر حرکت $N = 40$ باشد، جسم پس از طی چه مسافتی برحسب متر روی سطح شیبدار متوقف می‌شود؟ ($g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$)

۱) ۱۶

۲) ۴

۳) ۲۲

۴) ۸

- ۲۴- تلمبهای با بازدههای 80% و توان مصرفی 2kW در هر دقیقه چند کیلوگرم آب را می‌تواند با تندي ثابت از چاهی به عمق ۴۰ متر به ارتفاع ۱۰ متری از سطح زمین برساند؟ ($g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)

۱) ۱۹۸

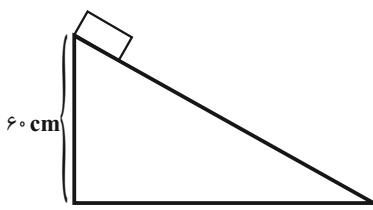
۲) ۲۴۰

۳) ۱۹۲

۴) ۲۰۰

- ۲۵- مطابق شکل زیر، قطعه یخی با دمای صفر درجه سلسیوس از بالای سطح شیبداری به ارتفاع 60cm رها می‌شود و با تندي $2\frac{\text{m}}{\text{s}}$ به پایین سطح می‌رسد. اگر 84% درصد از گرمای تولید شده توسط اصطکاک صرف ذوب شدن یخ شود، تقریباً چند درصد از جرم یخ تا رسیدن به

پایین سطح شیبدار ذوب می‌شود؟ ($L_F = 336000 \frac{\text{J}}{\text{kg}}$ و $g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)

۱) ۰/۰۰۲

۲) ۰/۰۰۰۲

۳) ۰/۰۰۱

۴) ۰/۰۰۰۱

- ۲۶- دمای مقداری جیوه را بدون آن که به بخار تبدیل شود، $C = 50^\circ$ افزایش می‌دهیم. در این حالت چگالی جیوه نسبت به حالت اولیه تقریباً

$$\frac{1}{K} \times 10^{-5} = 18 \times 10^{-5} = \text{جيوه}(\beta)$$

۱) ۰ درصد کاهش می‌یابد.

۲) ۰ درصد افزایش می‌یابد.

۳) ۰ درصد کاهش می‌یابد.

- ۲۷- به مخلوطی از m کیلوگرم یخ و 80 g آب که در حال تعادل هستند، 151200 ژول گرما می‌دهیم تا دمای آنها به $C = 20^\circ$ برسد. گرمایی که

صرف ذوب شدن یخ شده است تقریباً چند درصد از گرمایی است که به کل مجموعه دادهایم؟ ($L_F = 336000 \frac{\text{J}}{\text{kg.K}}$ و $A = \text{آب}$)

۱) ۸۰

۲) ۶۶

۳) ۴۴

۴) ۲۰

- ۲۸- ۲۰۰ گرم آب C° را با 100 گرم آب C° مخلوط می‌کنیم، با مقدار گرمایی که آب سردرت می‌گیرد تا به تعادل گرمایی برسد، دمای

$$50 \text{ گرم آب } C^{\circ} \text{ را تا چه دمایی بر حسب درجه سلسیوس می‌توان بالا برد؟ (\text{اتلاف انرژی ناچیز و } J = 4200 \text{ کیلو جول})$$

۸۵ (۴)

۸۰ (۳)

۷۵ (۲)

۷۰ (۱)

- ۲۹- درون چاله‌ای مقداری آب در دمای صفر درجه سلسیوس وجود دارد. اگر بر اثر تبخیر سطحی 40 گرم از آب درون چاله تبخیر شود و بقیه

$$(L_V = 2268000 \frac{\text{J}}{\text{kg}} \text{ و } L_F = 336000 \frac{\text{J}}{\text{kg}} \text{ بخ بینند، تقریباً چند درصد از آب درون چاله بخ می‌زند؟})$$

۱۳ (۴)

۸۷ (۳)

۸۲ (۲)

۹۲ (۱)

- ۳۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره انتقال گرما صحیح است؟

الف) پدیده همرفت فقط در مایعات رخ می‌دهد.

ب) رساناهای الکتریسیته، رساناهای گرمایی خوبی نیز می‌باشند.

پ) در تابش فقط دمای جسم مهم است و سایر ویژگی‌های جسم مهم نیستند.

ت) در پدیده همرفت و اداشته، اصل ارشمیدس نقش اصلی را در انتقال گرما به عنده دارد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

آزمون (آشنا) - پاسخ دادن به این سوالات اجباری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

- ۳۱- چتربازی از ارتفاع 800 متری از حال سکون رها می‌شود. جرم چترباز به همراه چترش 80kg است. اگر او با تندی $5 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ به زمین برسد، کار

$$\text{نیروی مقاومت هوا در مسیر سقوط چند کیلوژول است؟ } (g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2})$$

-۶۲۵ (۲)

-۶۳۹ (۱)

-۶۸۵ (۴)

-۶۷۵ (۳)

- ۳۲- گلوله‌ای به جرم 50g با تندی اولیه $1 / 5 \frac{\text{km}}{\text{s}}$ از دهانه تفنگی که در ارتفاع 4m از سطح زمین قرار دارد، شلیک می‌شود. اگر گلوله با

تندی $5 / 0 \text{ m/s}$ به زمین برخورد کند، اندازه کار نیروی مقاومت هوا بر روی گلوله در طول مسیر چند برابر اندازه کار نیروی وزن بر روی

$$\text{گلوله در طول مسیر است؟ } (g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$$

۲۴۹۹۹ (۴)

۴۹۹۹۸ (۳)

۲۵۰۰۱ (۲)

۵۰۰۰۲ (۱)

- ۳۳- مطابق شکل زیر، گلوله‌ای به جرم 800g با تندی اولیه $20 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ و مماس با سطح افقی، به سمت دیوار پرتاب شده و پس از برخورد به دیوار،

به عقب بر می‌گردد. اگر اتلاف انرژی گلوله در لحظه برخورد با دیوار، به اندازه 5 درصد انرژی جنبشی اولیه آن و بزرگی نیروی اصطکاک وارد

بر گلوله از طرف سطح افقی، برابر با 4N باشد، گلوله حداقل چه مسافتی را بر حسب متر به عقب بر می‌گردید؟

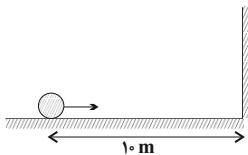
دیوار

۱۸ (۱)

۲۲ (۲)

۲۸ (۳)

۳۲ (۴)

- ۳۴- دستگاه A دارای بازده 60 درصد، دستگاه B دارای بازده 40 درصد و دستگاه C دارای بازده 80 درصد است. انرژی خروجی از دستگاه

A را به عنوان انرژی ورودی به دستگاه B می‌دهیم و دستگاه B در مدت 20 ثانیه جعبه‌ای به جرم 60kg را با سرعت ثابت به اندازه 2

متر از سطح زمین به بالا می‌برد. چنان‌چه انرژی‌ای معادل انرژی تلف شده در دستگاه A در این مدت زمان را به دستگاه C وارد کنیم،

$$\text{جعبه‌ای به جرم } x \text{ کیلوگرم را در همان مدت با تندی ثابت به همان ارتفاع می‌برد } x \text{ کدام است؟ } (g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$$

۱۵ (۴)

۲۵ (۳)

۴۰ (۲)

۸۰ (۱)

- ۳۵- سیمی مسی به طول 3m و جرم 2kg را به شکل حلقه‌ای در آورده‌ایم. اگر گرمایی معادل $J = 2400\text{J}$ را به این حلقه بدهیم، مساحت آن

$$\text{چند میلی متر مربع افزایش می‌یابد؟} (\alpha = 3 \text{ مس } c \text{ و } \frac{J}{\text{kg.K}} = 400 \text{ مس } c) \\ \frac{1}{K} = 17 \times 10^{-6}$$

- ۰ / ۳۸۲۵ (۴)   ۳۸ / ۲۵ (۳)   ۰ / ۷۶۵ (۲)   ۷۶ / ۵ (۱)

- ۳۶- داخل ظرفی عایق با ظرفیت گرمایی $J = 168\text{J}$ که محتوی 400g آب $C = 4000\text{J/kg}$ است، فلزی به جرم 250g و دمای $C = 54^\circ\text{C}$ را به آرامی

می‌اندازیم. پس از برقراری تعادل گرمایی، چه کسری از گرمایی که فلز از دست داده، توسط آب دریافت شده است؟

$$\text{فلز } c = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg.K}} \text{ و تبادل گرمایی با محیط نداریم.} (\text{آب } c = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg.K}})$$

- $\frac{15}{44}$ (۴) $\frac{25}{44}$ (۳) $\frac{1}{11}$ (۲) $\frac{10}{11}$ (۱)

- ۳۷- درون ظرفی 400g مخلوط آب و یخ در دمای صفر درجه سلسیوس در حالت تعادل قرار دارد. اگر فلزی به جرم 200g و دمای $C = 105^\circ\text{C}$ را

داخل آب بیندازیم، بعد از برقراری تعادل، دمای آب به $C = 5^\circ\text{C}$ می‌رسد. جرم یخ چند گرم بوده است؟ ($L_F = 336 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}$)

$$\text{فلز } c = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg.K}} \text{ و آب } c = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot {}^\circ\text{C}}$$

- ۵۰ (۴)   ۲۵ (۳)   ۵ (۲)   ۲/۵ (۱)

- ۳۸- کدام عبارت درباره تبخیر سطحی یک مایع، نادرست است؟

(۱) تبخیر سطحی مایع در هر دمایی اتفاق می‌افتد.

(۲) با افزایش فشار هوا، آهنگ تبخیر سطحی افزایش می‌یابد.

(۳) با افزایش دما، آهنگ تبخیر سطحی افزایش می‌یابد.

(۴) با افزایش سطح آزاد مایع، تبخیر سطحی آن نیز افزایش می‌یابد.

- ۳۹- یک قطعه یخ با دمای -20°C درجه سلسیوس را درون 250g آب با دمای 20°C درجه سلسیوس می‌اندازیم. اگر بعد از برقراری تعادل

گرمایی، 50g گرم یخ ذوب نشده باقی‌مانده باشد، جرم قطعه یخ اولیه چند گرم بوده است؟ ($\text{آب } c = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg.K}}$ و $\text{یخ } c = 2000 \frac{\text{J}}{\text{kg.K}}$)

$$L_F = 336 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}} \text{ و تبادل گرما فقط بین آب و یخ بوده است.}$$

- ۳۰۰ (۴)   ۲۵۰ (۳)   ۱۰۰ (۲)   ۵۰ (۱)

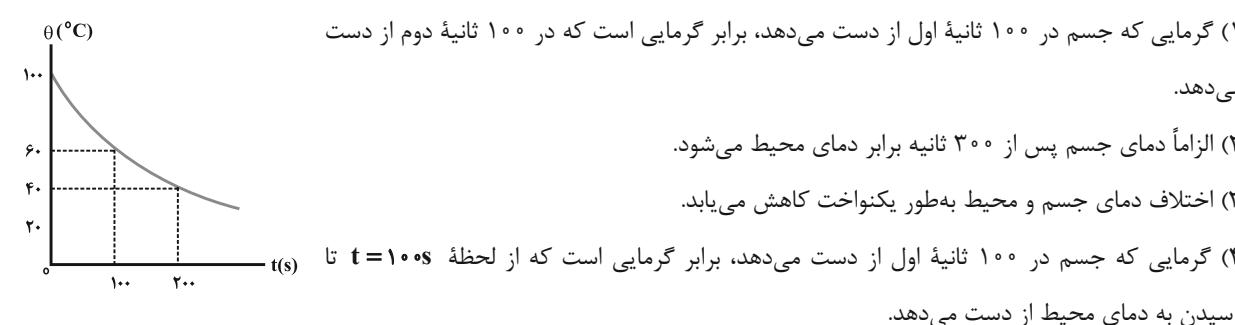
- ۴۰- یک جسم داغ با دمای اولیه 100°C در محیطی بزرگ با دمای 20°C قرار گرفته است. نمودار زیر تغییرات دمای جسم را بر حسب زمان

نشان می‌دهد. با توجه به نمودار، کدام گزینه زیر درست است؟ (فرض کنید گرمای ویژه جسم در همه دمایها ثابت است.)

(۱) گرمایی که جسم در 100°C از دست می‌دهد، برابر گرمایی است که در 100°C دوم از دست می‌دهد.

(۲) الزاماً دمای جسم پس از 300s ثانیه برابر دمای محیط می‌شود.

(۳) اختلاف دمای جسم و محیط به طور یکنواخت کاهش می‌یابد.

(۴) گرمایی که جسم در 100°C از دست می‌دهد، برابر گرمایی است که از لحظه $t = 100\text{s}$ تا رسیدن به دمای محیط از دست می‌دهد.

شیوه (۱)

(دپای گازها در زندگی /

آب، آهنت (زندگی

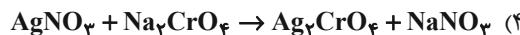
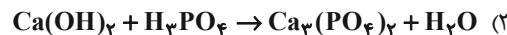
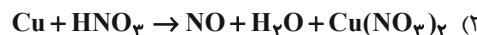
فصل ۲ از ابتدای واکنش‌های

شیمیایی و قانون پایستگی

جزء تا پایان فصل و فصل ۱۳

مفهوم‌های ۶۰ تا ۱۲۰

۴۱- مجموع ضرایب استوکیومتری مواد شرکت کننده در کدام واکنش بیشتر است؟

۴۲- در رابطه با سرنوشت پرتوهای خورشیدی که به زمین می‌تابند، چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

آ) بخش کوچکی از این پرتوها به وسیله زمین جذب می‌شود.

ب) گازهای گلخانه‌ای مانع از خروج کامل گرمای آزاد شده می‌شود.

پ) بخشی از پرتوهای خورشیدی بازتابیده شده به فضا بر می‌گردد.

ت) بخش عمده‌ای از پرتوهای خورشیدی به وسیله هواکره جذب می‌شود.

ث) زمین بخش قابل توجهی از گرمای جذب شده را به صورت تابش فرابنفش از دست می‌دهد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴۳- کدام گزینه نادرست است؟ (میزان ماهیانه رد پای کربن دی‌اکسید در تولید هر کیلووات ساعت برق ۹ kg/۰ است؛ هر درخت تنومند سالیانه

در حدود ۵۰ کیلوگرم کربن دی‌اکسید مصرف می‌کند.)

۱) اگر برق مصرفی واحدی در ماه بر حسب کیلووات ساعت برابر با ۱۹۹ باشد، در صورتی که منبع تولید برق آن زغال سنگ باشد، سالانه

حداقل ۴۳ درخت تنومند برای پاکسازی و حذف CO₂ تولید شده آن لازم است.

۲) در سال‌های اخیر، با افزایش مقدار کربن دی‌اکسید، میانگین جهانی دمای سطح زمین افزایش و مساحت برف در نیمکره شمالی کاهش یافته است.

۳) به دلیل افزایش میانگین جهانی دمای سطح زمین، فصل بهار در نیمکره شمالی نسبت به ۵۰ سال گذشته در حدود یک ماه زودتر آغاز می‌شود.

۴) رد پای کربن دی‌اکسید نشان می‌دهد در تولید یک محصول یا بر اثر انجام یک فعالیت چه مقدار از این گاز تولید و وارد هواکره می‌شود.

۴۴- چند مورد از موارد زیر درباره آلوتروب‌های اکسیژن در هواکره درست است؟

آ) نسبت شمار جفت الکترون ناپیوندی به جفت الکترون‌های پیوندی در ساختار لوویس آلوتروب با جرم مولی بزرگتر، بیشتر است.

ب) درصد حجمی آلوتروب با پیوند اشتراکی بیشتر، در هواکره خیلی کمتر است.

پ) هر دو، در دمای C = ۱۵۰° به صورت مایع هستند.

ت) در شرایط یکسان، اوزون نسبت به اکسیژن زودتر به مایع تبدیل می‌شود.

۴ (۴)

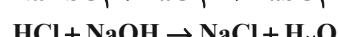
۱ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۴۵- ۳/۶ گرم NaHSO₄ را با مقدار کافی BaCl₂ وارد واکنش می‌کنیم. سپس مقدار کافی NaOH به ظرف واکنش اضافه می‌کنیم تا با تمام

HCl تولید شده وارد واکنش شود. در انتهای واکنش‌ها، مجموع مقدار سدیم کلرید تولید شده بر حسب گرم کدام است؟

$$(\text{Na} = 23, \text{H} = 1, \text{S} = 32, \text{O} = 16, \text{Cl} = 35/5, \text{Ba} = 137 : \text{g.mol}^{-1})$$

۲ (۴)

۱/۷۵ (۳)

۳/۵۱ (۲)

۵/۲۵ (۱)

۴۶- ۱۵۸ گرم پتاسیم برمگنات را حرارت می‌دهیم تا مطابق واکنش موازن نشده زیر به طور کامل تجزیه شود. چند لیتر گاز در شرایط STP

تولید می‌شود و اگر دمای این مقدار گاز را 39°C و فشار آن را ۲ اتمسفر افزایش دهیم، حجم آن چند برابر می‌شود؟

$$\frac{8}{21}$$

$$\frac{2}{3}$$

$$\frac{2}{3}$$

$$\frac{8}{21}$$

۴۷- کدام گزینه درست است؟

(۱) در صنعت، برای جلوگیری از انجام واکنش‌های جانبی ناخواسته از گازهای نیتروژن و اکسیژن استفاده می‌کنند.

(۲) گاز هیدروژن در دمای اتاق، در حضور کاتالیزگر یا جرقه با گاز اکسیژن، برخلاف گاز نیتروژن واکنش می‌دهد.

(۳) در پایان واکنش هابر، در ظرف فقط آمونیاک وجود دارد.

(۴) نقطه جوش نیتروژن از هیدروژن کمتر و از آمونیاک بیشتر است.

۴۸- چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست‌اند؟

آ) کره زمین را می‌توان سامانه‌ای بزرگ در نظر گرفت که شامل سه بخش هواکره، آبکره و سنگکره است.

ب) بیشترین یون موجود در آب دریا، کاتیون سازنده نمک خوراکی است.

پ) اگرچه ۷۵ درصد از سطح زمین را آب پوشانده است اما ۶۶ درصد جمعیت جهان از کم‌آبی رنج می‌برند.

ت) در واکنش‌های آبکره، درشت مولکول‌ها نقش اساسی ایفا می‌کنند.

$$۴(۴)$$

$$۳(۳)$$

$$۲(۲)$$

$$۱(۱)$$

۴۹- چند مورد از عبارت‌های بیان شده زیر درست هستند؟

آ) محلول، همواره مخلوطی از دو ماده است که حالت فیزیکی و ترکیب شیمیایی در سرتاسر آن یکسان و یکنواخت است.

ب) هوا، سرم فیزیولوژی، گلاب و ضدیخ همگی از نوع محلول هستند.

پ) غلظت محلول، مقدار حل شونده در مقدار معینی از حلal یا محلول است.

ت) حلal جزئی از محلول است که حل شونده را در خود حل می‌کند و جرم آن بیشتر است.

$$۴(۴)$$

$$۳(۳)$$

$$۲(۲)$$

$$۱(۱)$$

۵۰- چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

- تفاوت آب آشامیدنی و دیگر آب‌ها فقط در مقدار حل شونده‌های آنهاست.

- در یون‌های چنداتمی، اتم‌ها با پیوند یونی به یکدیگر متصل شده‌اند.

- برای بیان ساده‌تر غلظت محلول‌های بسیار رقیق، از کمیتی به نام ppm استفاده می‌شود که نشان می‌دهد در یک کیلوگرم از محلول، چند گرم حل شونده وجود دارد.

- مهم‌ترین و بیشترین کاربرد NaCl در تهیه گاز کلر، فلز سدیم، سود سوزآور و گاز هیدروژن است.

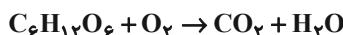
$$۴) \text{ صفر}$$

$$۱(۳)$$

$$۳(۲)$$

$$۲(۱)$$

۵۱- شکل زیر قند خون صحبتگاهی یک فرد مبتلا به دیابت را که توسط دستگاه گلوکومتر اندازه‌گیری شده است را نشان می‌دهد. اگر این فرد بخواهد با پیاده‌روی قند خون خود را به میزان ۲۰ درصد کاهش دهد؛ به چند دقیقه پیاده‌روی نیاز دارد و در هر دقیقه پیاده‌روی چند میلی‌لیتر گاز اکسیژن در بدن این فرد صرف اکسایش گلوکز می‌شود؟ (هر یک ساعت پیاده‌روی باعث اکسایش ۳ گرم از گلوکز موجود در خون این فرد می‌شود، حجم خون این فرد را ۵ لیتر در نظر بگیرید. حجم مولی گازها در این شرایط برابر ۲۴ لیتر بر مول است و گزینه‌ها را از راست

۴۰، ۱۵ (۲)

۴۰، ۳۰ (۴)

به چپ بخوانید؛ $\text{O} = 16, \text{C} = 12, \text{H} = 1 : \text{g.mol}^{-1}$

معادله موازن نشده اکسایش گلوکز:

۲۰، ۱۵ (۱)

۲۰، ۳۰ (۳)

۵۲- اگر معادله انحلال پذیری نمک A، به صورت $S = ۰ / ۳\theta + ۷۲$ باشد، با سرد کردن ۷۶ گرم محلول سیرشده A از دمای 60°C به دمای

 40°C ، چند گرم رسوب حاصل می‌شود؟

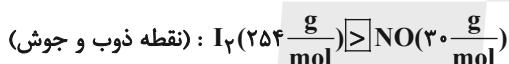
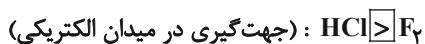
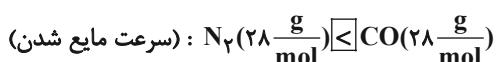
۳/۶ (۴)

۴ (۳)

۲/۴ (۲)

۱/۲ (۱)

۵۳- چند مورد از مقایسه‌های زیر با توجه به نوع مقایسه‌ای که در داخل پرانتز آمده است، درست می‌باشد؟

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

۵۴- چند مورد از عبارت‌های داده شده برای جایگذاری در جدول مناسب است؟

نام حلول	فرمول شیمیایی	$\mu(D)$	کاربرد
c	$\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$	a	رقیق کننده رنگ
d	$\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$	e	f

c : استون

 $\text{C}_2\text{H}_6\text{O} : d$ $> ۰ : e$

f : حلول در تهیه مواد دارویی

 $\approx ۰ : a$ $\text{C}_2\text{H}_6\text{O} : b$

۱ (۴)

۵ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۵۵- پاسخ درست هر چهار پرسشنامه زیر به ترتیب از راست به چپ در کدام گزینه بیان شده است؟

آ) چند مورد از گونه‌های «کربن دی‌اکسید، هیدروژن کلرید، آب، هیدروژن سولفید، متان و متانول» در میدان الکتریکی جهت‌گیری می‌کنند.

ب) رأس ساختارهای شش ضلعی موجود در بخش را اتم چه عنصری تشکیل می‌دهد؟

پ) نمودار نقطه جوش ترکیبات هیدروژن دار دو عنصر اول گروه ۱۵، بر حسب افزایش عدد اتمی چگونه است؟

ت) آزمایش‌ها نشان می‌دهد که در فشار یک اتمسفر و در هر دمایی، انحلال پذیری گاز CO_2 در آب، نسبت به گاز NO چگونه است؟

۱) سه - هیدروژن - نزولی - کمتر

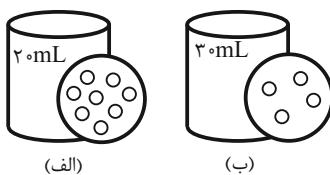
۲) چهار - اکسیژن - نزولی - بیشتر

۳) سه - هیدروژن - صعودی - کمتر

۴) چهار - اکسیژن - صعودی - بیشتر

۵- محلول (الف) حاوی Ag^+ و محلول (ب) حاوی Cl^- می‌باشد و هر ذره معادل ۱٪ مول است. غلظت مولی یون‌های آب پوشیده در محلول حاصل از مخلوط کردن محلول‌های (الف) و (ب) چند ppm است؟ (چگالی همه محلول‌ها را 1 g.mL^{-1} فرض کنید. در محلول‌ها هیچ یون دیگری وجود ندارد.)

$$(\text{Cl} = 35 / 5, \text{Ag} = 108 : \text{g.mol}^{-1})$$

(۱) ۹۶۵۰۰

(۲) ۸۶۴۰۰

(۳) ۷۲۳۰۰

(۴) ۶۳۹۲۲

۵- چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

- آ) محلول سیرشده استون در آب، دارای حالت فیزیکی و ترکیب شیمیایی یکسان در سرتاسر خود است.
- ب) آب و هگزان یک مخلوط ناهمگن است و به علت ماهیت متفاوت، اصلاً در یکدیگر حل نمی‌شوند.
- پ) در فرایند اسمز برخی نمک‌ها، ویتامین‌ها و ... می‌توانند از بافت میوه به آب راه یابند.
- ت) در محلول سبز رنگ ید در هگزان، نیروی جاذبه میان مولکول‌ها در محلول بزرگتر از میانگین نیروی جاذبه میان مولکول‌های ید خالص و هگزان خالص است.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۵- در دمای 0°C ، مقدار 4 g گرم گاز NO را در فشار 10 atm در 500 mL آب حل می‌کنیم و محلولی سیرشده تهیه می‌کنیم. اگر در دمای

$$(N = 14, O = 16 : \frac{\text{g}}{\text{mol}})$$

۱۱۲ (۴)

۲۲/۴ (۳)

۵۶ (۲)

۴۴/۸ (۱)

۵- چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح هستند؟

- آ) در تصفیه آب به روش تقطیر برخلاف صافی کربن ترکیب‌های آلی فرار حذف نمی‌شوند.
- ب) با استفاده از اسمز معکوس می‌توان آب دریا را سه‌زدایی و شیرین کرد.
- پ) مقدار آب مصرفی برای تولید یک کیلوگرم گوجه فرنگی کمتر از تولید یک بلوز نخی است.
- ت) وجود یون پتاسیم برای تنظیم و عملکرد مناسب دستگاه عصبی بسیار ضروری است.

ث) در دمای 20°C و هر فشاری، انحلال پذیری گاز NO_2 از NO بیشتر است.

۴ (۴)

۵ (۳)

۲ (۲)

۳ (۱)

۶- چند مورد از مطالب زیر درباره «فرایندهای اسمز و اسمز معکوس» نادرست است؟

- در فرایند اسمز معکوس برخلاف فرایند اسمز، حجم محلول رقیق‌تر افزایش می‌یابد.
- در فرایند اسمز، به مروز زمان اختلاف غلظت نمک در دو طرف غشای نیمه تراوا کاهش می‌یابد.
- متورم شدن حبوبات درون ظرف آب و چروکیده شدن خیار در آب شور، نشان دهنده ورود آب به درون بافت است.
- هنگامی که میوه‌های خشک درون آب قرار می‌گیرند، ویتامین‌ها توانایی عبور از دیواره سلولی و ورود به آب را ندارند.
- اسمز معکوس یک فرایند غیر خود به خودی است که در آن، مولکول‌های آب تنها در جهت نیروی وارد شده نیمه تراوا عبور می‌کنند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۰ دقیقه

محادله‌ها و نامحادله‌ها / تابع

شمارش، بدون شمردن /

آمار و احتمال

فصل ۲۴ از ابتدای سهمی تا پایان فصل ۷

صفحه‌های ۷۸ تا ۱۷۰

ریاضی (۱)

۶۱- حداقل مقدار بیشترین عرض نقاط روی سهمی $y = -x^2 - (2m+1)x + m - 1$ کدام است؟

$$\frac{-7}{4} \quad (2)$$

$$\frac{-1}{4} \quad (1)$$

$$0 \quad (4)$$

$$\frac{-3}{4} \quad (3)$$

۶۲- جدول تعیین علامت عبارت $f(x) = (8m^2 - 2)x^2 + mx - 2n + 1$ کدام است؟ به صورت زیر است. مقدار عددی $4n - 2m$

x	$-\infty$	۳	$+\infty$
$f(x)$	+	۰	-

$$1 \quad (2)$$

$$0 \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

۶۳- جدول تعیین علامت عبارت $P(x) = (a-1)x^2 + (a+2)x + 4$ کدام است. مجموع مقادیر a

x	$-\infty$	b	$+\infty$
$p(x)$	+	۰	+

$$8 \quad (2)$$

$$16 \quad (4)$$

$$6 \quad (1)$$

$$12 \quad (3)$$

۶۴- حدود m برای اینکه عبارت $A = \frac{(m-2)x^2 + 2mx + m}{x^2 + 2x + 3}$ همواره منفی باشد، کدام است؟

$$(2, +\infty) \quad (4)$$

$$(-\infty, 2) \quad (3)$$

$$(0, +\infty) \quad (2)$$

$$(-\infty, 0) \quad (1)$$

۶۵- مجموعه جواب نامعادله $|x-2| > 2x+1$ به صورت (a,b) (b,c) (c,d) می‌باشد. حاصل $a+b+c$ کدام است؟

$$-\frac{13}{6} \quad (4)$$

$$-\frac{19}{6} \quad (3)$$

$$\frac{13}{6} \quad (2)$$

$$\frac{19}{6} \quad (1)$$

۶۶- در کدام یک از گزینه‌های زیر با توجه به بازه‌های مشخص شده، دامنه و برد تابع با هم برابر نیستند؟

$$y = -x + 3, \quad 1 \leq y \leq 2 \quad (2)$$

$$y = -x^2 + 1, \quad 0 < x < 1 \quad (1)$$

$$y = |x+2| - |x|, \quad -2 \leq y \leq 2 \quad (4)$$

$$f(x) = \begin{cases} x^2, & x > 0 \\ 3x+1, & x \leq 0 \end{cases} \quad (3)$$

۶۷- توابع $g(x) = ax^2 + bx - 1$ و $f(x) = \frac{2x-3b}{3}$ مفروضند، حاصل $(1) g(1)$ کدام است؟

$$f(x) = \begin{cases} \frac{2x-3b}{3}, & x \geq \frac{1}{2} \\ 2ax + \frac{1}{3}, & x \leq \frac{1}{2} \end{cases} \quad (7)$$

$$2 \quad (4)$$

$$1 \quad (3)$$

$$0 \quad (2)$$

$$-1 \quad (1)$$

۶۸- تابع ثابت $h(x)$ به صورت $\{(2, b), (-1, 2d-4)\}$ و تابع خطی $f(x)$ به صورت $f(x) = \{(-2, 5), (0, 1), (3, a)\}$ و تابع همانی $g(x) = \{(b, a-1), (a, c)\}$ به صورت مفروض‌اند. حاصل $a+d-c$ کدام است؟

$$-3 \quad (4)$$

$$-5 \quad (3)$$

$$-1 \quad (2)$$

$$-4 \quad (1)$$

۶۹- اگر مساحت ناحیه محصور به نمودار $f = |x+2a|^2 - a^2$ و محور طول‌ها، برابر ۴ باشد، مقدار a کدام است؟

$$\pm 4 \quad (4)$$

$$\pm 2 \quad (3)$$

$$\pm \sqrt{2} \quad (2)$$

$$\pm 2\sqrt{2} \quad (1)$$

۷۰- سهمی $y = -2x^2 + 8x - 7$ را چگونه انتقال دهیم تا سهمی $y = -2x^2 + 5$ حاصل شود؟

$$2 \text{ واحد به چپ و } 4 \text{ واحد به پایین} \quad (2)$$

$$2 \text{ واحد به چپ و } 4 \text{ واحد به بالا} \quad (4)$$

$$2 \text{ واحد به راست و } 4 \text{ واحد به پایین} \quad (1)$$

$$2 \text{ واحد به راست و } 4 \text{ واحد به بالا} \quad (3)$$

۷۱- با استفاده از حروف عبارت «بنیاد قلمچی» چند کلمه ۵ حرفی با حروف متمایز می‌توان نوشت که با حرف نقطه‌دار شروع و به حرف بدون نقطه ختم شود؟

- (۱) ۴۲۰۰   (۲) ۵۰۴۰   (۳) ۵۲۵۰   (۴) ۶۰۹۰

۷۲- پنج مهندس و دو دکتر را به چند حالت می‌توان در یک صفحه قرار داد به طوری که بین دکترها فقط یک مهندس بایستد؟

- (۱) ۲۴۰   (۲) ۶۰۰   (۳) ۱۰۰۰   (۴) ۱۲۰۰

۷۳- بر روی یک دایره، n نقطه متمایز وجود دارد. $5n$ مثلث می‌توان کشید که رئوس آن از این n نقطه انتخاب شده باشند. به وسیله این نقاط، چند چهارضلعی محدب می‌توان رسم کرد؟

- (۱) ۵۶   (۲) ۱۲۶   (۳) ۷۰   (۴) ۸۴

۷۴- برای تشکیل تابع f , به طور تصادفی از مجموعه $\{1, 2, 3, 4, 5\}$ ، $A = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ عدد برای دامنه و ۳ عدد برای برد تابع f انتخاب می‌کنیم. احتمال اینکه تابع f , تابعی ثابت باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{81}$ (۲) $\frac{4}{81}$ (۳) $\frac{1}{27}$ (۴) $\frac{2}{27}$

۷۵- با ارقام ۲, ۵, ۶, ۸ ۳ عددی رقمی و بدون تکرار ارقام ساخته‌ایم. احتمال اینکه این عدد مضرب ۴ باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{5}$

۷۶- احتمال اینکه رضا در امتحان درس ریاضی قبول نشود $6/0$ و احتمال اینکه در امتحان هندسه قبول شود $3/0$ و احتمال اینکه در هر دو درس قبول شود $16/0$ است. احتمال اینکه رضا در هیچ کدام از دروس قبول نشود، کدام است؟

- (۱) ۰/۵۴   (۲) ۰/۶۴   (۳) ۰/۴۶   (۴) ۰/۴۵

۷۷- به تصادف ۵ میوه مختلف را داخل ۴ جعبه مختلف قرار می‌دهیم. احتمال اینکه هیچ جعبه‌ای خالی نباشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{15}{64}$ (۲) $\frac{5}{64}$ (۳) $\frac{15}{32}$ (۴) $\frac{5}{32}$

۷۸- در جعبه‌ای ۶ مهره قرمز، ۴ آبی و ۳ زرد دیده می‌شود. با چشمان بسته، یکی یکی و به طور متوالی ۴ مهره خارج می‌کنیم. با کدام احتمال تعداد مهره‌های زرد انتخابی بیشتر است؟ (گزینه‌ها با تقریب ۲ رقم اعشار می‌باشند).

- (۱) ۰/۱۵   (۲) ۰/۱۱   (۳) ۰/۱۹   (۴) ۰/۲۳

۷۹- چند مورد از موارد زیر صحیح است؟

الف) اولین قدم در استفاده از علم آمار، جمع آوری داده‌هاست.

ب) پیش‌بینی و تصمیم‌گیری برای آینده، نتیجه استفاده از علم آمار است.

پ) بهترین روش برای بررسی میزان قد یک تیم والیبال سرشماری است.

ت) به مجموعه تمام افراد یا اشیایی که درباره ویژگی‌هایی روی آنها تحقیق صورت می‌گیرد، نمونه می‌گویند.

- (۱) صفر   (۲) ۱   (۳) ۲   (۴) ۳

۸۰- کدام متغیر، با بقیه متفاوت است؟

(۱) میزان بارندگی در یک شهر   (۲) مدت زمان مکالمه تلفنی یک نفر

(۳) تعداد قبول شدگان در آزمون مدارس برتر   (۴) دمای هوای یک شهر در فصل سرما

**دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می‌شود،
دقت نمایید تا گزینه‌ها را به درستی وارد پاسخبرگ کنید.**

دفترچه سؤال ?

عمومی دهم

(رشته ریاضی و تجربی)

۱۴۰۳ اردیبهشت ماه

تعداد سؤالات و زمان پاسخگویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۵
علوم، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۵
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۵
(بان انگلیسی) (۱)	۲۰	۱۳۱-۱۵۰	۱۵
مجموع دروس عمومی	۵۰	—	۶۰

طراحان

مریم پیروری - حسین پرهیزگار - فاطمه جمالی آرani - امیر محمد حسن زاده - سید علیرضا علوبیان	فارسی (۱)
آرمن ساعد پناه - ابوطالب درانی - امیر درضا عاشقی	علوم، زبان قرآن (۱)
یاسین سعیدی - فردین سماقی - عباس سید شعبستری - مرتضی محسنی کبیر	دین و زندگی (۱)
رحمت الله استیری - محسن رحیمی - میلاد رحیمی دهگلان - عقیل محمدی روش	(بان انگلیسی) (۱)

گزینشگران و بر استاران

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستار رتبه بور	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	سید علیرضا علوبیان	مرتضی مشاوری، الهام محمدی	فاطمه جمالی آرایی	الهام محمدی	الهام محمدی
علوم، زبان قرآن (۱)	آرمن ساعد پناه	درویشعلی ابراهیمی		آرمن ساعد پناه	لیلا ایزدی
دین و زندگی (۱)	یاسین سعیدی	سکینه گلشنی	فاطمه نقدی، رحمت الله استیری	—	محمد صدر ا پنجه پور
(بان انگلیسی) (۱)	عقیل محمدی روش	عقیل محمدی روش	فاطمه نقدی، رحمت الله استیری	—	سوگند بیگلاری

گروه فنی و تولید

الهام محمدی	مدیر گروه
حیبیه محبی	مسئول دفترچه
مدیر: مهیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی	مستندسازی
فاطمه علی یاری	حروفنگار و صفحه آرا

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

۱۵ دقیقه
مباحث نیمسال دوم
درس ۱۰ تا ۱۸
منفه‌های ۷۶ تا ۱۴۹

سوالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می‌شود

فارسی (۱)

۱- معنی کدام واژه نادرست ذکر شده است؟

(۱) لگام: افسار، دهنۀ اسب

(۲) ملتفت شدن: آگاه شدن، متوجه شدن

(۳) مبتنی: ساخته شده، بنا شده، وابسته به چیزی

(۴) اکتفا: پسندیده بودن، رضایتمندی

۲- در کدام بیت غلط املایی یافته نمی‌شود؟

(۱) گزدهم، پدرگردآفرید، یک پهلوان ایرانی و سالخورد است.

(۲) شعله‌های درخشنان مهر، میق‌ها را روشنی می‌بخشید.

(۳) او سری بی مو چون پشت طاس و طشت داشت.

(۴) ای کاش ذبون این ناکس نمی‌شدی و چنین حقیر نمی‌گشتی.

۳- آرایه یا آرایه‌های مقابله کدام گزینه نادرست ذکر شده است؟

خورد گاو نادان ز پهلوی خویش (تمثیل - مجاز)

(۱) نباشی بس اینم به بازوی خویش

برفشنام زلف او حتی توارّت بالحجاب (تشبیه - تضمين)

(۲) از سر شب تا سحر بر آن رخ چون آفتاب

چو چنگش، رگ و استخوان ماند و پوست (جناس ناهمسان - مراعات نظیر)

(۳) نه بیگانه تیمار خوردهش نه دوست

گسیخت ریشه این نخل تا به آب رسید (کنایه - جناس همسان)

(۴) رسید جان به لبم تا به لب شراب رسید

۴- به ترتیب آرایه‌های «تضمين - کنایه - استعاره - جناس ناهمسان» در کدام گزینه ذکر شده است؟

گر زان که بشکستی قفس بنمودمی پرواز را

الف) من مرغکی پر بسته‌ام زان در قفس بنشسته‌ام

بی وفا یاران که برپستند بار خویش را

ب) یار بارافتاده را در کاروان بگداشتند

منم که شهرة شهرم به عشق ورزیدن

ج) به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ

کز نسیممش بوی جوی مولیان آید همی

د) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم

(۴) ب - الف - ۵ - ج

(۳) الف - ۵ - ج - ب

(۲) ج - ب - الف - ۵

(۱) د - ب - ج - الف

۵- در کدام گزینه منادا بدون نشانه به چشم می‌خورد؟

جستن ز من و هدایت از تو

(۱) ای عقل مرا کفایت از تو

بجوشد گل اندر گل از گلشن من

(۲) به خون گر کشی خاک من دشمن من

راستی کن که به منزل نرسد کچرفتار

(۳) سعدیا راستروان گوی سعادت بردن

گمان برند که سعدی ز دوست خرسند است

(۴) ر ضعف، طاقت آهن نمанд و ترسم خلق

۱۰۶ - در کدام گزینه جمله مرکب یافت نمی‌شود؟

- (۱) معنای خاکریز هم آن‌گاه تفهیم می‌شود که در میان یک دشت باز گرفتار آتش دشمن باشی.
- (۲) در معرکه قلوب مجاهدان خدا، آرامشی که حاصل ایمان است، حکومت دارد.
- (۳) چه باک اگر هر دو دست تو نیز هدیه راه خدا شود؟
- (۴) هنوز فضا از نم باران آکنده است اما آفتاب فتح در آسمان سینه مؤمنین درخششی عجیب دارد.

۱۰۷ - به ترتیب، نقش دستوری واژگان مشخص شده در کدام گزینه آمده است؟

درماند پدر به کار او سخت

الف) برداشته دل ز کار او بخت

مرا آموخت علم زندگانی

ب) هجوم فتنه‌های آسمانی

هر که گوید که دلم هست و دلارام نیست

ج) سعدیا نامتناسب حیوانی باشد

کم گفتن هر سخن ثواب است

د) با این که سخن به لطف آب است

گروهی بر آتش برد ز آب نیله) گلستان کند آتشی بر خلیل

(۱) نهاد - مفعول - نهاد - مسند - مفعول

(۱) مفعول - مفعول - نهاد - مسند - مفعول

(۴) نهاد - متمم - نهاد - مسند - مفعول

(۳) مفعول - متمم - نهاد - متمم - مسند

۱۰۸ - مفهوم کدام بیت با بیت «به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست / عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست» تناسب دارد؟

قلب وجود خود را اکسیر می‌توان کرد

۱) در بوته ریاضت یک چند اگر گدازی

برو از دیده و امق نظر در حسن عذرا کن

۲) ز عاشق هیچ کس معشوق را بهتر نمی‌بیند

یک فروغ رخ ساقی است که در جام افتاد

۳) این همه عکس می و نقش نگارین که نمود

وز تو جهان پر است و جهان از تو بی خبر

۴) ای در درون جانم و جان از تو بی خبر

۱۰۹ - کدام گزینه از نظر مفهومی با بیت زیر قرابت دارد؟

«اب و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری»

تا نکنی پشت به خدمت دوتا

۱) ای شکم خیره به نانی بساز

تو ز اندیشه روزی چه پریشان شده‌ای

۲) آسیای فلک از بهر تو سرگردان است

گفت بر هر خوان که بنشستم خدا رزاق بود

۳) بر در شاهم گدایی نکته‌ای در کار کرد

کفر نعمت از کفت بیرون کند

۴) شکر نعمت نعمت افزون کند

۱۱۰ - به ترتیب مفاهیم «دوری از مقایسه غلط، تناسب رفتار آدمی با ذاتش، احتیاط در انتخاب دوست، جبرگرایی» در کدام ابیات آمده است؟

قضا همی بر دش تا به سوی دانه و دام

الف) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید

اقتضای طبیعتش این است

ب) نیش عقرب نه از ره کین است

گرچه ماند در نبشتن شیر و شیر

ج) کار پاکان را قیاس از خود مگیر

پس به هر دستی نشاید داد دست

د) چون بسی ابلیس آدم روی هست

(۲) ج - ب - د - الف

(۱) د - ج - ب - الف

(۴) د - ج - الف - ب

(۳) ج - ب - الف - د

١٥ دقیقه

مباحث نیمسال دوم
درس‌های ۵ تا ۸
مفهوم‌های ۶۱ تا ۱۲۰

عربی، زبان قرآن (۱)

١١١- عین الصحيح فی الترجمة عَنْ تَحْتِهِ الْخَطَّ:

- (۱) من صفات الله آنہ هو التوابُ الکریم! (توبه‌کننده)
- (۲) الناهون عن المُنْكَر هم الفائزون! (بازدارنده)
- (۳) ﴿هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ﴾ (فرستندگان)
- (۴) الصَّفَيفُ الْمَاضِي اشترى اللَّاجِه لِبَيْتِنَا الْآخِرَ! (یخچال)

١١٢- عین الخطأ لتكميل الفراغات:

- (۱) علينا أن ... الوالدين للتجاهج في حياتنا! (نستشير)
- (۲) ... حتى أفتَشَ عن الكتاب الذي تريدون! (سامحيني)
- (۳) قمت ب... بطارية جوالٍ حينما فَرَغْتَ! (شحن)
- (۴) لا شك أن الصديق الكاذب ... علينا القريب! (يُبعد)

■■■ عین الأصحّ و الأدقّ فی الجواب للترجمة من العربية: (١١٣ - ١١٦)

- (۱) تأیید نمی‌کنم که با امری تعجب من برانگیخته می‌شود!
- (۲) تصور نمی‌کنم که موضوع عجیبی سرگشته‌ام کند!
- (۳) باور نمی‌کنم امر شگفت‌انگیزی را که متحریر می‌کند!
- (۴) باورم نمی‌شود در کار عجیبی حیرت‌زده شوم!

١١٤- «وَهَبَ اللَّهُ سَكَانَ الْأَرْضَ السَّكِينَةَ وَ كُلَّ إِنْسَانَ الْعُقْلَ فِإِنَّهُ قَادِرٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ!»:

- (۱) پروردگار برای ساکنین زمین آرامش و بر هر انسانی عقل را عطا کرده بود و او بر هر چیزی برتری دارد!
- (۲) خداوند به ساکنان زمین آرامش را و به هر انسانی عقل را بخشید، بهدرستی که او بر هر چیزی تواناست!
- (۳) خدای اهل زیین به آنان آرامش را و به همه انسان‌ها عقل را کرامت فرموده، پس او بر هر چیزی تواناست!
- (۴) الله بر هر انسانی عقل و به ساکن زمین آرامش را بخشید، پس قطعاً خدا بر هر چیزی تواناست!

١١٥- عین الخطأ:

- (۱) للدلائل ذاكرة قوية و سمعها يفوق سمع الإنسان: دلفين‌ها حافظة‌ای قوى دارند و شنوايی آن‌ها بر شنوايی انسان برتری دارد!
- (۲) يُعرَفُ العَالَمَةُ بِأَعْمَالِهِ وَأَقْوَالِهِ فِي الشَّدَائِدِ: فَرَدٌ بِسِيَارٍ دَاتَّا بِالْكَارِهِيَّةِ وَسَخْنَانَشِ در سختی‌ها شناخته می‌شود!
- (۳) الساطعِ مِنْطَقَةُ بِرَبِّيَّةِ بِجَوَارِ الْبَحَارِ وَالْمُحِيطَاتِ: ساحل، منطقه‌ای خشک در کنار دریاها و اقیانوس‌هاست!
- (۴) طَالِبٌ قد يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَفْفَعِ عَالَمٍ: دانشجویی که گاهی با علمش سود می‌رساند، بهتر از هزار دانشمند است!

١١٦- عین الصحيح:

- (۱) (وَأَدْخِلِنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ): و مرا به [واسطة] رحمت در [میان] بندگان صالح وارد کن!
- (۲) (هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا): او کسی است که همه آن‌چه را که در زمین است آفریده است!
- (۳) (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَبِيرًا مِنَ الطَّنَّ): ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از گمان‌های بسیار، دوری کنید!
- (۴) (شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ): ماه رمضان که در آن قرآن نازل شده است!

■■■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية: (١١٧ - ١٢٠)

١١٧- عین الخطأ حسب الحقيقة:

- (۱) السوارُ زينةٌ من الذّهب أو الفضة في يد النساء!
- (۲) الْوَكْرُ بَيْتُ الطَّيْورِ الَّذِي تُصْنَعُهُ فَوْقَ الْأَشْجَارِ غَالِبًا!
- (۳) الغَدَاءُ بِدَائِيَّةِ اللَّيْلِ وَالْعَشِيَّةِ نَهَايَةُ النَّهَارِ!

۱۱۸- عین الصحيح فی تعین المحل الإعرابی للكلمات المعينة:

- ۱) الدُّلُفِينُ مِنَ الْحَيَوانَاتِ الْبَوْنَةِ الَّتِي تُرْضَعُ صِغَارَهَا؛ مضافٌ إليه
- ۲) سَمَكُ الْقَرْشِ صَدِيقُ الْإِنْسَانِ فِي الْبَحَارِ؛ صفة
- ۳) سَمْعُ الْإِنْسَانِ يَفْوَقُ سَمْعَ الدُّلُفِينِ عَشَرَ مَرَّاتٍ؛ فاعل
- ۴) لِلَّدَلَّافِينِ أَنْوَفٌ حَادَّةٌ؛ صفة

۱۱۹- عین الفعل الّذی لا يمكن أن يُبني للمجهول:

- ۱) على المؤمنين أن يكتسبوا التقوى و حسن الخلق!
- ۲) التلميذ المجد كان يُكمِلُ واجباته الدراسية!
- ۳) اكتسب المسلمون مكانة علمية رفيعة في القرون الأولى!
- ۴) من الأعمال الرئيسية في الحياة القيام بالأعمال الصالحة!

(۱) شكر صديقى زميله على النجاح في المباراة!

(۲) أفلح من صبر و علينا أن تكون صادقين مع أنفسنا!

۱۲۰- عین ما فيه اسم الفاعل و اسم المفعول معًا:

- ۱) إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْجَبِينَ بِأَنفُسِهِمْ وَلَكِنْ يُحِبُّ الْمُتَوَاضِعِينَ!
- ۲) يَفْتَحُ اللَّهُ أَبْوَابُ السَّعَادَةِ لِلْمُحْسِنِينَ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَزِيزُ!

۱۵ دقیقه

مباحث نیمسال دوم

درس ۷ تا ۱۲

مفهوم‌های ۸۱ تا ۱۵۲

دین و زندگی (۱)

۱۲۱- در نظر امام صادق (ع) نماز مقبول، نماز بیان شده در کدام عبارت قرآنی است و عدم توجه به قدرت‌های دیگر، پیامد توجه به بزرگی خداوند هنگام گفتن کدام عبارت است؟

- ۱) «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ» - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»
- ۲) «وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ» - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

۱۲۲- امام علی (ع) درباره مراقبت که از راههای ثابت‌قدم ماندن در مسیر قرب الهی است، چه می‌فرماید و «دوستدار حق و دشمن باطل بودن» مربوط به کدامیک از آثار محبت به خداست؟

- ۱) گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود. - بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان
- ۲) گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود. - پیروی از خداوند
- ۳) زیرک‌ترین انسان‌ها کسی است که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد. - پیروی از خداوند
- ۴) زیرک‌ترین انسان‌ها کسی است که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد. - بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان

۱۲۳- حضرت علی (ع) در مورد چگونگی پیروی از ایشان، درخواست یاری با چه صفات و افعالی را دارد؟

- ۱) پرهیزکاری - راستگویی - شکیبایی - چاپلوسی نکردن
- ۲) پوشش در راه خدا - عفت - درستکاری
- ۳) اخلاص - راستگویی - شکیبایی - درستکاری

۱۲۴- خداوند متعال، عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر (ص) ارسال شده است، شرط اصلی کدام امر می‌داند و مفاد کدام آیه اشاره به آن دارد؟

- ۱) عبادت خدا - «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَخَذِّلُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا ...»
- ۲) دوستی با خدا - «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَخَذِّلُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا ...»
- ۳) عبادت خدا - «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي ...»
- ۴) دوستی با خدا - «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي ...»

۱۲۵- در هر کدام از موارد زیر، حکم نماز و روزه فرد مکلف چگونه خواهد بود؟

- اگر فرزند با نهی پدر و مادر به سفری برود که بر او واجب بوده است.

- شخص مسافری که رفتن او بیش از ۵ فرسخ شرعی بوده است.

- کسی که می‌خواهد ۹ روز در محلی که سفر کرده است، بماند.

(۱) نمازش شکسته و روزه نگیرد. - نمازش شکسته و روزه نگیرد. - نمازش شکسته و روزه نگیرد.

(۲) نمازش شکسته و روزه نگیرد. - بستگی به برگشت دارد. - نمازش شکسته و روزه نگیرد.

(۳) نمازش کامل و باید روزه بگیرد. - بستگی به برگشت دارد. - نمازش کامل و باید روزه بگیرد.

(۴) نمازش کامل و باید روزه بگیرد. - نمازش شکسته و روزه نگیرد. - نمازش کامل و باید روزه بگیرد.

۱۲۶- طبق آیات ۳۲ تا ۳۵ سوره مبارکه معارج، گرامی داشته شدن در باغهای بهشتی، تابع انجام کدام موارد است و این حقیقت که «اگر کسی

روزانه ورزش کند، به سلامتی و تندرستی خود کمک کرده است.» مربوط به کدامیک از رابطه‌های میان عمل و پاداش و کیفر است؟

۱) پایبندی به امانت‌ها و عهد خود و به راستی ادای شهادت کردن و مواظبت بر نماز - «رابطه طبیعی»

۲) راستگویی و انفاق کردن و خشم خود را فرو بردن - «رابطه طبیعی»

۳) پایبندی به امانت‌ها و عهد خود و به راستی ادای شهادت کردن و مواظبت بر نماز - «رابطه قراردادی»

۴) راستگویی و انفاق کردن و خشم خود را فرو بردن - «رابطه قراردادی»

۱۲۷- از آیه شریفه «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَرْذُوا جِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيَهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفَنَ فَلَا يُؤْذِنَ» چند مورد

دریافت می‌گردد؟

الف) امر به معروف را از نزدیکان و خانواده می‌توان شروع کرد.

ب) حکم نگاه نکردن به نامحرم، به طور یکسان برای زنان و مردان وجود دارد.

ج) علت وجوب حجاب برای زنان، به عفاف شناخته شدن و مورد اذیت واقع نشدن است.

د) در احکام الهی، میان همسران و دختران و زنان مؤمنان تفاوتی نیست.

۱) ۲

۲) ۴

۱)

۳)

۱۲۸- با تدبیر در آیات قرآن، چرا آتش جهنم از درون جان جهنمیان شعله می‌کشد و اسوه قرار دادن پیامبر (ص) به کدام معنا نیست؟

۱) زیرا آتش جهنم، حاصل عمل خود انسان‌هاست. - در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک‌تر کنیم.

۲) زیرا آتش جهنم، حاصل عمل خود انسان‌هاست. - عین ایشان باشیم و در همان حد عمل کنیم.

۳) زیرا قیامت و آخرت را در دنیا انکار می‌کردند. - عین ایشان باشیم و در همان حد عمل کنیم.

۴) زیرا قیامت و آخرت را در دنیا انکار می‌کردند. - در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک‌تر کنیم.

۱۲۹- پایبندی زنان یهودی به قانون متعالی حجاب، بیانگر چه موضوعی است؟

۱) زنان مسیحی به‌ویژه زنان راهبه و قدیس نیز ادامه‌دهنده فرامین حضرت موسی (ع) هستند.

۲) قانون حجاب کمک می‌کند تا جامعه بهجای آن که ارزش زن را در ظاهر او خلاصه کند، به شخصیت و کرامت ذاتی او توجه کند.

۳) چگونگی و نوع پوشش تا حدود زیادی تابع آداب و رسوم ملت‌ها و اقوام مختلف در طول تاریخ بوده است.

۴) در منظر زنان یهودی، از جمله زنان راهبه و قدیس، داشتن پوشش و حجاب، به دین داری نزدیک‌تر است.

۱۳۰- قرآن کریم زیاده‌روی در آراسته کردن خود و رسیدن آن به خودنمایی را چه می‌نامد و امام صادق (ع) در این رابطه چه می‌فرماید؟

۱) «تبرج» - «مبادا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می‌شودی با انجام گنایه به جنگ خدا بروی.»

۲) «تحدى» - «لباس نازک و بدن‌نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.»

۳) «تحدى» - «مبادا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می‌شودی با انجام گنایه به جنگ خدا بروی.»

۴) «تبرج» - «لباس نازک و بدن‌نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.»

زبان انگلیسی (۱)

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

131- I ... had an accident this morning. Fortunately, I was ... enough to control the car.

1) near - quick	2) nearly - quickly
3) near - quickly	4) nearly - quick

132- Nobody had as many books as he did, so he ... of selling some of ... .

1) thought - themselves	2) was thinking - them
3) thinks - them	4) is thinking - themselves

133- I ... decide which book to buy. There are lots of ... books to read.

1) can't - great	2) may not - greatly
3) shouldn't - great	4) mustn't - greatly

134- We use our ... to notice the different colors, shapes, and sizes of objects around us.

1) thoughts	2) experiments
3) scientists	4) senses

135- We have to go to Japan on the weekend, so we should go to their ... to get a visa.

1) destination	2) paradise
3) pyramid	4) embassy

136- I found the people of the village really ... and kind after only a few months of working there.

1) ancient	2) hospitable
3) domestic	4) historical

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Skin is an organ which you may not think about much, but it's very important. It protects and covers other organs and holds them together. It also protects our bodies from harm, and gives us the sense of touch. Your skin is made up of three layers. Let's take a look at each layer.

The first layer is the part of the skin that you can see. It's thin in some places (like your eyelids) but thicker in other places (like the bottom of your feet). It is this layer of skin that makes new skin cells, gives skin its color, and protects your body.

The second layer is under the first layer. Nerve endings and blood vessels are in this layer. Nerve endings send messages to the brain about what you touch and feel. For example, your nerve endings may tell the brain that something feels hot, and then the brain uses this information and sends a message telling you to move your hand. Also, the small blood vessels in this layer bring oxygen to your skin cells to keep them healthy. They also collect and take away waste from the skin cells.

137- What's the main idea of the passage?

- 1) The cells that give skin its color
- 2) Skin and its different layers
- 3) How skin cells help us stay healthy
- 4) The different parts of the brain

138- Which of the following is NOT among the roles of skin, according to the passage?

- 1) Making new skin cells
- 2) Sending messages to the brain
- 3) Protecting other organs of the body
- 4) Moving different parts of the body

139- We understand from the passage that "waste" is anything that ... .

1) is not useful anymore	2) carries blood throughout the body
3) is in the second layer of skin	4) brings oxygen to your skin cells

140- In paragraph 4 the writer will probably talk about ... .

- 1) another organ of the body
- 2) the first layer and how it gives skin its color
- 3) the brain and how it moves your body
- 4) the other layer of skin and its roles

۱۵ دقیقه

مباحث نیمسال دوم

درس‌های ۱۶ و ۱۷

صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۱

تبدیل نمونه سوال‌های امتحانی به تست

PART C: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

141- When I met him last month, he ... to sell some of his houses.

1) wanted	2) was wanting
3) is wanting	4) wants

142- Amir's sister ... baked a delicious cake for her birthday party.

1) herself	2) her
3) him	4) himself

143- ... midnight, the stars twinkled brightly in the dark sky, and the moon cast a silvery light over the sleeping world.

1) With	2) In
3) On	4) At

144- I have a strong ... that kindness always brings happiness to everyone around you.

1) price	2) success
3) illness	4) belief

145- The camels were walking across the hot ... searching for water and shade.

1) laboratory	2) patient
3) desert	4) medicine

146- "Thank you for sharing your toys with me," said Sarah ... to her friend.

1) rudely	2) politely
3) rapidly	4) sadly

PART D: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

John Logie Baird is the clever person who invented the television for the first time. He worked in a small room in London and created a moving picture of a talking dummy on a screen in 1925. He named it "the Televisor". By 1930, Baird improved his invention to show pictures and sound together. His TV had fewer pixels than today's screens, so the images were not very clear. Even though the early TV had fuzzy images, it became popular. Scientists and investors liked it, and improvements happened quickly. Ferdinand Braun invented the cathode ray tube which provided better quality. Now, we have thin screens like LCD and plasma for clearer and more enjoyable TV viewing.

147- What is the main focus of the passage?

- 1) The popularity of early TVs
- 2) The role of scientists and investors
- 3) The development of LCD screens
- 4) The invention of TV

148- Which of the following is correct, according to the passage?

- 1) Ferdinand Braun made the TV better with a special tube.
- 2) The first TV had very clear pictures.
- 3) Baird helped improve TV quality with the cathode ray tube.
- 4) TVs in the past used thin screens like LCD and plasma.

149- The underlined word "fuzzy" means ... .

1) great	2) amazing
3) unclear	4) wonderful

150- The underlined word "it" refers to ... .

1) picture	2) the early TV
3) image	4) quality

«سعید شرفی»

فقط مورد (ب) درست است. در روش سیمپلاستی آب از دیواره یاخته گیاهی عبور نمی کند اما در روش های آپوپلاستی و عرض غشایی عبور آب از دیواره یاخته ای صورت می گیرد.

بررسی همه موارد:

(الف) در مسیر سیمپلاستی کنترل ورود و خروج مواد توسط لایه درون پوست صورت می گیرد که به لایه ریشه را متصل است نه آوندها.

(ب) پروتئین های تسهیل کننده عبور آب در غشای اکوئوئول قرار دارند؛ در نتیجه، عبور آب در مسیر سیمپلاستی از این پروتئین ها قابل مشاهده است.

(ج) حرکت مواد معدنی به صورت پیوسته در آوندهای چوبی رخ می دهد.

حرکت شیره خام در مسیر آپوپلاستی در لایه درون پوست متوقف می شود.

(د) در مسیر عرض غشایی مواد معدنی و مولکول های آب از عرض غشا و از

بین مولکول های فسفولیپیدی رخ می دهد.

(ترکیبی) (صفحه های ۱۰، ۱۲، ۸۰، ۸۹، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۹) کتاب (رسی)

«گزینه ۱»

«رضا فورسندری»

یاخته های مریستم منشأ سامانه های بافتی گیاهان آوندی اند. گیاهان تک لپه ای تنها مریستم نخستین دارند اما گیاهان دولپه ای هم دارای مریستم نخستین و هم مریستم پسین هستند.

«گزینه ۲»

گزینه «۱»: مریستم پسین از نوع کامبیوم چوب پنبه ساز سبب ایجاد پیراپوست و عدسک می شود اما عدسک به مناطقی (نه یاخته هایی به هم فشرده) در پیراپوست گفته می شود که باخته ها از هم فاصله دارند و در آنجا امکان تبادل گازها فراهم می شود.

گزینه «۲»: مریستم های نخستین دو نوع اند که شامل مریستم نخستین ریشه و مریستم نخستین ساقه هستند. مریستم نخستین ساقه نیز خود دو نوع دارد نوک اول که در جوانه ها دیده می شوند و نوع دوم که مریستم های موجود در فواصل بین گره ها هستند و در جوانه قرار ندارند. پس گزینه درباره مریستم های موجود در فواصل بین گره ها است. در نوک ساقه و ریشه یاخته های مریستمی وجود دارد که دائمًا تقسیم می شوند. تقسیم دائمی و پیشگی همه یاخته های مریستمی است.

گزینه «۳»: کلاهک ریشه ترکیب پلی ساکاریدی ترشح می کند که سبب لرج شدن سطح آن می شود. مریستم نخستین ریشه به کلاهک نزدیکتر است. اما دقت کنید که این مریستم در نزدیک انتهای ریشه قرار دارد.

گزینه «۴»: گیاهان تک لپه ای مریستم پسین ندارند. توجه نمایید که عدسک ها به صورت برآمدگی (نه فورفتگی) در سطح اندام مشاهده می شوند.

«گزینه ۴»

«رضا فورسندری»

در هنگام بارگیری آبکشی یاخته های همراه در مجاورت آوند آبکشی به تأمین انرژی کمک می کنند. در هنگام باربرداری آبکشی، مواد آلی با مصرف ATP و با روش انتقال فعال وارد محل مصرف می شوند. همچنین آب از آوند آبکشی به آوند چوبی لیگنین دار وارد می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: در هنگام گلدهی یا تولید میوه، محل مصرف بیش از محل منبع می باشد. محل مصرف مربوط به باربرداری آبکشی است. مصرف ATP هنگام انتقال مواد آلی باعث ایجاد فسفات آزاد درون سیتوپلاسم می شود.

گزینه «۲»: انتقال فعال از طریق پروتئین های غشایی صورت می گیرد. فشار اسمزی در آوند آبکشی افزایش می یابد نه یاخته های فیبر مجاور آوند آبکشی. یاخته های فیبر مرده اند و فشار اسمزی برای آن ها معنا ندارد.

گزینه «۳»: حذف بعضی دانه ها یا میوه ها در هنگام گلدهی به منظور تولید میوه درشت صورت می گیرد. کاهش غشای یاخته ها در فرایند آندوسیتوز رخ می دهد. انتقال مواد به وسیله انتقال فعال صورت می گیرد.

(ترکیبی) (صفحه های ۱۰، ۱۲، ۸۰، ۸۹ و ۱۰۹) کتاب (رسی)

«علی وصالی معمور»

برخی عوامل، می توانند سرعت بازگشت مایعات از بافت به خون را کاهش دهند، در این زمان، بخش هایی از بدن متورم می شوند که به این حالت «خیز» یا «ادم» می گویند.

اختلال در فعالیت دریچه های دولختی و سله ختی، سبب عدم عبور خون از دهلیز به بطن شده و در نتیجه عاملی است که باعث می شود تا خون در دهلیزها و سیاه رگ های بیشتر تجمع یابد. در نتیجه فشار سیاه رگی بیشتر شده و احتمال وقوع خیز افزایش پیدا می کند. در خصوص مورد دوم باید حواس تن باشد که مغز، دارای مویرگ های پیوسته است نه ناپیوسته.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: تخریب یاخته های ریز پر زدار روده باریک، مانند آنچه در بیماری سلیاک رخ می دهد، سبب می شود تا میزان جذب آمینواسید و ساخت پروتئین کاهش یابد. بزرگترین انداز مرطیط با لوله گوارش هم کبد است. اختلال در فعالیت کبد سبب کاهش پروتئین سازی و در نتیجه افزایش احتمال وقوع خیز می شود.

گزینه «۲»: فشار وارد شده از سمت خون به دیواره رگ ها، همان فشار خون است که افزایش آن سبب افزایش احتمال وقوع خیز می شود. منظور از کاهش یافتن مصرف ATP در یاخته های بطن ها، کاهش میزان انقباض آن هاست. در این صورت، خون کمتری از قلب خارج شده و در نتیجه خون بطن ها و دهلیزها بیشتر می شود. بیشتر شدن خون دهلیز عاملی است که باعث می گردد خون و در نتیجه فشار آن در سیاه رگ های بیشتر می شود.

گزینه «۴»: مختل شدن فرایند انقباض در ماهیچه های اسکلتی پاها، سبب افزایش فشار سیاه رگی می شود. زیاد بودن میزان لیپوپروتئین کم چگال نیز احتمال ابتلا به سکته قلبی را افزایش می دهد. سکته قلبی، خود سبب می شود تا در فعالیت قلب اختلال ایجاد گردد. برای مثال و مطابق آنچه در گزینه «۲» شرح داده شد اگر یاخته های بطن بمیرند خون کمتری از قلب خارج شده و در نتیجه خون بطن ها و دهلیزها بیشتر می شود. بیشتر شدن خون دهلیز عاملی است که باعث می گردد خون و در نتیجه فشار آن در سیاه رگ های بیشتر شده و در نتیجه، احتمال وقوع خیز را افزایش دهد.

(ترکیبی) (صفحه های ۱۰، ۱۲، ۲۷، ۲۵، ۵۴، ۵۶ و ۵۸) کتاب (رسی)

بررسی گزینه‌های نادرست:
گزینه ۱: باز بودن دریچه سه‌لختی در بازه استراحت عمومی و انقباض دهلیزها صورت می‌گیرد، در استراحت عمومی هیچ یک از ماهیچه‌های قلبی منقبض نیست.

گزینه ۲: دریچه سه‌لختی در بازه انقباض بطئی بسته است، حین انقباض بطئ به دلیل ورود خون به سرخرگ‌ها کشیدگی دیواره آنها در حال افزایش است.
گزینه ۳: دریچه سینی ششی در بازه انقباض بطئی باز است. در این بازه **T** ثبت می‌شود اما دقت کنیم این موج حاصل فعالیت هیچ گرهی نیست.

گردش مواد در بدن (صفحه‌های ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵ کتاب درسی)

۷- گزینه ۳: **حسن قائمی**
موارد: (الف)، (ب) و (د) صحیح هستند. منظور صورت سؤال دستگاه لنفی می‌باشد.
بررسی همه موارد:
 (الف) رگ‌های لنفی در محل ورود به گره لنفی یا محل خروج از آن دارای دریچه‌اند، بنابراین در ساختار رگ‌های لنفی نیز می‌توان دریچه‌های یک طرفه کننده جریان مواد را مشاهده کرد.
 (ب) دستگاه لنفی همانند دستگاه ایمنی با داشتن گوییچه‌های سفید در ایمنی بدن نقش مهمی دارند.
 (ج) طحال و آپاندیس اندام‌های لنفی هستند که خون را وارد سیاهرگ باب می‌کنند. طحال در سمت چپ بدن قرار دارد.
 (د) مویرگ‌های لنفی می‌توانند از یک طرف بسته باشند. مویرگ‌های لنفی در جذب مولکول‌های حاصل از گوارش چربی نقش دارند.
 (ترکیبی) (صفحه‌های ۲۵ تا ۳۷، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳ و ۴۴ کتاب درسی)

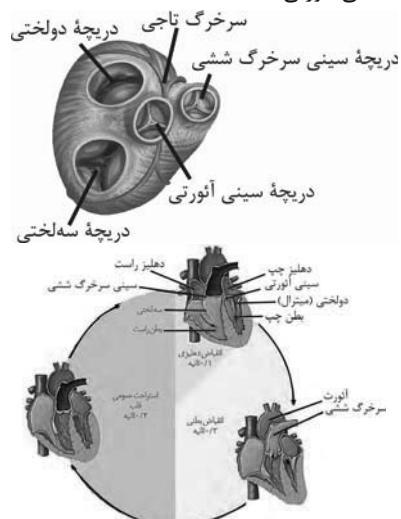
۸- گزینه ۲: **علی داوری‌نیا**
بررسی همه موارد:
 (الف) برخی باکتری‌های تثبیت کننده نیتروژن مانند ریزوبیوم و برخی قارچ‌ها به صورت قارچ ریشه‌ای توانایی همزیستی با ریشه گیاهان جهت تأمین مواد معنی آنها را دارند. دقت کنید که پیکر هر یک از جانداران از اجزای بسیاری تشکیل شده است. (درست)
 (ب) منظور از این جانداران باکتری‌های نیترات‌ساز و گیاهان ریشه‌دار می‌باشد. باکتری‌های نیترات‌ساز یون آمونیوم را به نیترات تبدیل کرده و در ریشه گیاهان نیز که جزئی از گیاه است، یون نیترات به آمونیوم تبدیل می‌شود. در باکتری‌ها به دلیل تک یاخته‌ای بودن، برخی از سطوح سازمان‌یابی مانند بافت، اندام و دستگاه وجود ندارد. (درست)
 (ج) گیاخاک یون‌هایی با بار منفی دارد. باکتری‌های نیترات‌ساز و گیاهان توانایی مصرف یون‌هایی با بار مثبت (آمونیوم) را دارند. حدود ۹۰ درصد گیاهان دانه‌دار با قارچ‌ها به صورت قارچ ریشه‌ای همزیستی دارند و به درون ریشه بسیاری از گیاهان رشته‌های ظریف قارچ‌ها نفوذ می‌کند. (نادرست)
 (د) سیانوباکتری‌ها و ریزوبیوم از باکتری‌های همزیست با گیاهان می‌باشند که توانایی تثبیت نیتروژن و تبدیل نیتروژن جو به یون آمونیوم را دارند که از بین این جانداران فقط سیانوباکتری‌ها فتوسنتزکننده می‌باشند. اما دقت کنید در صورت سؤال جانداران موجود در خاک مدنظر است و سیانوباکتری‌ها به دلیل فتوسنتز نمی‌توانند در خاک باشند و با بخش‌های هوایی گیاهان همزیست می‌باشند. (نادرست)
 (ترکیبی) (صفحه‌های ۱، ۲، ۳، ۹۹، ۹۸، ۱۰۲ و ۱۰۳ کتاب درسی)

۵- گزینه ۱: «ادیب الماسی»
 در لایه درون پوست بعضی گیاهان یاخته‌های معبر وجود دارند که فاقد نوار کاسپاری در دیواره خود می‌باشند.
 در هوای بسیار مرتبط که تعرق کاهش می‌یابد اگر یاخته‌های درون پوست به پمپ کردن یون‌های معنی به درون استوانه آوندی ادامه دهند و مقدار آبی که در اثر فشار ریشه‌ای به برگ‌ها می‌رسد از مقدار تعرق آن بیشتر باشد، آب به صورت قطراتی از انتهای یا لبه برگ‌ها می‌تواند خارج شود که به آن تعزیق می‌گویند.
 رد سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۲: کاهش کربن دی‌اکسید تا حد معین موجب باز شدن روزنده‌ها می‌شود (افزایش تعرق) نیروی مکشی تعرق در نهایت باعث می‌شود که ورود آب به درون استوانه آوندی افزایش یابد.

گزینه ۳: وقتی در گیاه ساخت پروتئین تسهیل کننده عبور آب از غشاء افزایش می‌یابد یعنی گیاه در شرایط کم آبی قرار گرفته است، بنابراین روزنده‌ها بسته می‌شوند تا از خروج آب در این شرایط بحرانی جلوگیری شود. عبارت قسمت دوم این گزینه مربوط به باز شدن روزنده‌ها است که با تحریک انباست یون‌های پتاسیم و کلر در یاخته‌های نگهبان روزنده انجام می‌شود.
 گزینه ۴: در این گیاهان، یاخته‌های معبر تنها یاخته‌های درون پوست هستند که می‌توانند آب و مواد محلول را از خود عبور دهند. با انسداد آنها عملاً در ریشه رسیدن آب و مواد معنی محلول به استوانه آوندی غیرممکن می‌شود و فشار آب در استوانه آوندی و به طبع آن فشار ریشه‌ای کاهش شدیدی می‌یابد.

(هزب و انتقال مواد در گیاهان) (صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹ کتاب درسی)

۶- گزینه ۴: «آرمان داراش پور»
 طبق شکل صفحه ۴۹ زیست ۱: بزرگترین دریچه مرتبط با قلب: دریچه سه‌لختی، سینی سرخرگ ششی، بالاترین دریچه مرتبط با قلب: دریچه سینی سرخرگ ششی، بالاترین دریچه مرتبط با قلب: دریچه سینی آورتی

گزینه ۴: بسته بودن دریچه سینی آورت به منزله عدم خروج خون از بطن‌ها (بزرگترین حفرات قلبی) است.

۱۰- گزینه «۳»

ساده‌ترین سامانه گردش بسته در کرم‌های حلقوی، نظیر کرم خاکی وجود دارد. در این سامانه مویرگ‌ها در کنار یاخته‌ها و با کمک آب میان بافتی تبادل مواد مغذی، دفعی و گازها را انجام می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سامانه گردشی مضاعف از دوزیستان (مثلًا قورباغه) به بعد شکل گرفته است. دوزیستان، قلب سه حفره‌ای با دو دهلیز و یک بطن دارند که بطن خون را یک بار به شش‌ها و پوست و سپس به بقیه بدن تلمبه می‌کند بنابراین از قلب دوزیستان همانند ماهی یک رگ (نه رگ‌ها) خارج می‌شود.

گزینه «۲»: بندپیانی مانند ملخ سامانه گردشی باز دارند، قلب در این نوع سامانه مایعی به نام همولنف را به حفره پمپ می‌کند. جانورانی که سامانه گردشی باز دارند، مویرگ ندارند و همولنف (نه خون) مستقیماً به فضای بین یاخته‌های بدن آن‌ها وارد می‌شود. در ضمن تغذیه یاخته‌های قلبی در ماهی توسط خون روشن انجام می‌شود.

گزینه «۴»: در ملخ همولنف و در ماهی خون، از نوعی دریچه یک طرفه قلب عبور می‌کند. در ماهی قلب در سطح شکمی و در ملخ در سطح پشتی واقع شده است.

گردش مواد در بدن (صفحه‌های ۶۵ تا ۶۷ کتاب درسی)

۱۱- گزینه «۴»

بررسی جمله‌ها:

(الف) افزایش غیرطبیعی فشار تراوoshi در کلافک موجب افزایش تراوش آب و مواد محلول از مویرگ‌ها به داخل کپسول بومن و در نتیجه افزایش حجم ادرار می‌شود. برای جلوگیری از هدر رفتن آب بدن از طریق ادرار، در این حالت باید هورمون ضد ادراری افزایش یابد.

(ب) بازجذب آب غیرفعال بوده و نیازی به مصرف انرژی ندارد. بنابراین نمی‌توان گفت که در اثر کاهش یا افزایش میزان شکل رابج انرژی (ATP) و نیز کاهش با افزایش مصرف آن در لوله‌های نفرون، میزان آب خروجی از طریق ادرار الزاماً تغییر می‌کند.

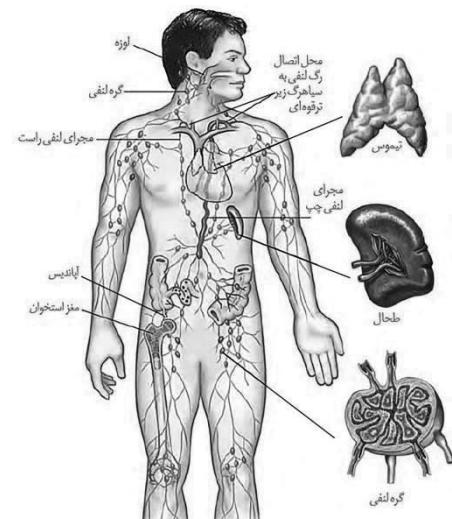
(ج) راکیزه (میتوکندری) محل تنفس یاخته‌ای و تولید انرژی می‌باشد. افزایش فعالیت راکیزه‌ها به معنای افزایش مصرف انرژی در یاخته‌های لوله پیچ خوده نزدیک می‌باشد. از آنجایی که بازجذب و ترشح دو فرایند انرژی خواه می‌باشند، این افزایش مصرف انرژی می‌تواند به دلیل افزایش بازجذب یا افزایش ترشح مواد باشد. تنها در صورتی حجم ادرار کاهش می‌باید که میزان بازجذب افزایش یافته و یا میزان تراوش کاهش یابد.

(د) در اثر کاهش قطر سرخرگ آوران، میزان فشار تراوoshi مویرگ‌های کلافک کاهش یافته و در نتیجه از حجم مایع خروجی از مویرگ‌های کلافک کاسته می‌شود.

(تکمیلی) (صفحه‌های ۱۸، ۲۶، ۳۷، ۴۱، ۴۶، ۷۰ و ۷۴ کتاب درسی)

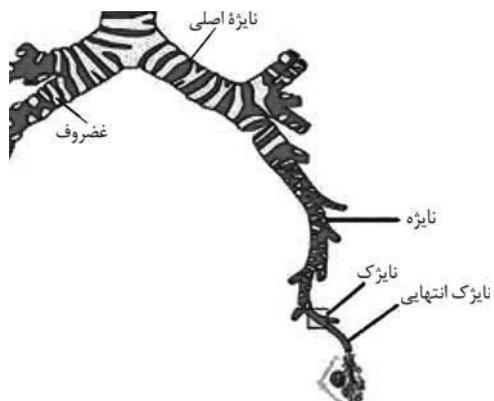
۹- گزینه «۱»

با توجه به شکل مجرای لنفی چپ از پشت قلب عبور می‌کند تا با سیاهرگ زیر تقوه‌ای در ارتباط باشد. در سمت چپ کلیه دارای سرخرگ کوتاهتری نسبت به سیاهرگ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نایزه اصلی راست کوتاه‌تر بوده و دارای غضروف‌های نزدیکتری به هم است. به علت موقعیت کبد، دیافراگم حین بازدم در سمت راست بالاتر قرار دارد.

گزینه «۳»: سیاهرگ کلیوی سمت چپ از سیاهرگ کلیوی سمت راست طویل‌تر است. شش چپ به علت مجاورت با قلب از شش راست قدری کوچک‌تر است.

گزینه «۴»: بالاترین بخش روده بزرگ در سمت چپ قرار دارد. دقت کنید که سرخرگ کلیه چپ اصلًا از جلو یا پشت بزرگ سیاهرگ زیرین عبور نمی‌کند.

(ترکیبی) (صفحه‌های ۱۸، ۲۶، ۳۷، ۴۱، ۴۶، ۷۰ و ۷۴ کتاب درسی)

«مفیده‌های هیدری»

در ریشهٔ تکلیفه و دولپه و همچنین در ساقهٔ دولپه، پوستی ضخیم‌تر از روپوست مشاهده می‌شود و بنابراین نمی‌توان گفت که این مقطع حتماً متعلق به ریشهٔ دولپه است. در ریشهٔ دولپه آوندهای چوب و آبکش به شکل ستاره‌ای شکل و یک در میان قرار گرفته‌اند و همچنین دقت داشته باشد که آوندهای به یاخته‌های درون پوست اتصالی ندارند؛ ولی در نزدیکی آنها مشاهده می‌شوند و میان آنها لایهٔ ریشه‌زا قرار گرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: در ریشهٔ دولپه در مرکزی‌ترین بخش ریشهٔ آوندهای چوبی مشاهده می‌شوند که شیرهٔ خام گیاهی را تنها در یک جهت منتقل می‌کنند.

در ساقهٔ گیاهان دولپه دستجات آوندی بر روی یک دایرهٔ قرار دارند.

گزینهٔ ۳: در ساقهٔ تکلیفه تراکم غیریکنواخت دستجات آوندی احاطه شده توسط فیبر مشاهده می‌شود. تکلیفه‌ای‌ها ریشهٔ افشار داشته و در همهٔ نهان‌دانگان آوندهای آبکش خارجی‌تر و آوند چوبی داخلی‌تر است.

گزینهٔ ۴: در ریشهٔ گیاهان تکلیفه، مشاهده می‌شود که از دایرهٔ قرار گیری دستجات آوندی، انشعابی به سمت روپوست خارج شده است. در ساقهٔ گیاهان تکلیفه دستجات آوندی در نزدیکی روپوست بسیار بیشتر از دستجات آوندی در نزدیکی مرکز ساقه است.

(ترکیبی) (صفحه‌های ۸۶، ۹۱، ۹۲، ۹۴ و ۱۹۰، آنکتاب (رسی))

«علی و صابی معمور»

در نفرون، کپسول بومن نسبت به سایر اجزاء قطر بیشتری دارد. این ساختار در لایهٔ درونی، دارای یاخته‌هایی به نام پودوسیت است که هستهٔ بزرگ‌تری نسبت به هستهٔ یاخته‌های لایهٔ بیرونی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: لولهٔ هنلهٔ ضخامت کمتری نسبت به سایر اجزای نفرون دارد. لولهٔ هنله در بخش ابتدایی، دارای قطر بیشتری نسبت به بخش انتهایی خود می‌باشد نه کمتر.

گزینهٔ ۲: لولهٔ پیچ خوردهٔ نزدیک دارای میزان بازجذب بیشتری نسبت به سایر اجزای دارای توانایی بازجذب در نفرون می‌باشد. این لوله نسبت به لولهٔ هنله و لولهٔ پیچ خوردهٔ دور به کپسول بومن که محل وقوع تراوش است، نزدیک‌تر می‌باشد.

گزینهٔ ۳: لولهٔ پیچ خوردهٔ نزدیک پیچ خورده‌گی بیشتری نسبت به سایر اجزای نفرون دارد. ولی حواستان باشد که در پیرامون مجرای مجرای جمع کننده ادرار شبکهٔ مویرگی دور لوله‌ای قرار نگرفته است بلکه این شبکهٔ مویرگی با این مجرما کمی فاصله دارد.

(تنظیم اسمزی و دفع مواد زائد) (صفحه‌های ۷۲ تا ۷۴ آنکتاب (رسی))

«گزینهٔ ۲»

«علی اصیف مشکلی»

در حشرات، لوله‌های بن‌بست مالپیگی به رودهٔ جانور برای دفع و نیز تنظیم اسمزی اتصال دارد. در حشرات انشعابات بن‌بست نایدیس‌ها در مجاورت با همهٔ یاخته‌های بدن قرار گرفته و اکسیژن مورد نیاز آن‌ها را تأمین می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: یاخته‌های پوششی دیوارهٔ لوله‌های مالپیگی دارای ظاهری مکعبی شکل هستند که با یاخته‌های پوششی دیوارهٔ راست روده (محل بازجذب آب و نمک) که دارای ظاهری استوانه هستند، متفاوت است.

گزینهٔ ۲: قطر لولهٔ گوارش ابتدا کاهش و سپس در راست روده افزایش می‌یابد.

گزینهٔ ۴: یاخته‌های لوله‌های مالپیگی، محتویات خود را مستقیماً از همولنف دریافت می‌کنند اما توسط مجرای مشترک با سایر لوله‌های محتویات خود را به روده تخلیه می‌کنند.

(ترکیبی) (صفحه‌های ۳۱، ۳۵ و ۷۶ آنکتاب (رسی))

«گزینهٔ ۴»

«علی امیریوسفی»

فرایند ترشح در تنظیم pH خون نقش مهمی دارد اگر pH خون کاهش یابد (خون اسیدی‌تر شود) کلیه‌ها یون هیدروژن را ترشح می‌کنند.

وقتی pH کاهش می‌یابد سطح یون هیدروژن در خون افزایش می‌یابد پس یون هیدروژن یک مادهٔ اضافی است که باید دفع شود مقداری از این یون از طریق تراوش وارد کپسول بومن می‌شود و در مرحلهٔ بعد چون این مادهٔ مفیدی نیست بازجذب نخواهد داشت اما در فرایند ترشح مقدار اضافی آن وارد گردیزه می‌شود پس مقدار یون هیدروژن در ترکیب نهایی ادرار از میزان تراوش شده آن بیشتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: هورمون ضد ادراری سبب افزایش بازجذب آب از ادرار می‌شود. اگر بنا به علی هورمون ضد ادراری ترشح نشود مقدار زیادی ادرار رقیق از بدن دفع می‌شود یعنی کلیه‌ها نمی‌توان آب را بازجذب کنند و آب دفع می‌شود. دقت کنید جهت بازجذب آب در نفرون‌ها به روش اسمز انرژی مصرف نمی‌شود.

گزینهٔ ۳: بندارهٔ خارجی میزراه از نوع ماهیچه مخطط و ارادی است اما در کودکانی که ارتباط مغز و نخاع آنها به طور کامل شکل نگرفته است این بندارهٔ غیرارادی است و تخلیهٔ مثانهٔ غیرارادی صورت می‌گیرد بندارهٔ داخلی میزراه که به هنگام ورود ادرار از مثانه به میزراه باز می‌شود از جنس ماهیچه‌های صاف است که در تمام افراد غیرارادی عمل می‌کند.

گزینهٔ ۴: تمایل اوریک اسید به رسوب کردن و تشکیل بلور زیاد است رسوب بلورهای اوریک اسید در مفاصل باعث ایجاد نقرس و نیز دردناک و ملتهب شدن آن‌ها می‌شود اما باید دقت شود که فراوان ترین مادهٔ آلی دفعی ادرار اوره است.

(تنظیم اسمزی و دفع مواد زائد) (صفحه‌های ۷۴ و ۷۵ آنکتاب (رسی))

«گزینهٔ ۱۲»

در حشرات، لوله‌های بن‌بست مالپیگی به رودهٔ جانور برای دفع و نیز تنظیم اسمزی اتصال دارد. در حشرات انشعابات بن‌بست نایدیس‌ها در مجاورت با همهٔ یاخته‌های بدن قرار گرفته و اکسیژن مورد نیاز آن‌ها را تأمین می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: یاخته‌های پوششی دیوارهٔ لوله‌های مالپیگی دارای ظاهری مکعبی شکل هستند که با یاخته‌های پوششی دیوارهٔ راست روده (محل بازجذب آب و نمک) که دارای ظاهری استوانه هستند، متفاوت است.

گزینهٔ ۲: قطر لولهٔ گوارش ابتدا کاهش و سپس در راست روده افزایش می‌یابد.

گزینهٔ ۴: یاخته‌های لوله‌های مالپیگی، محتویات خود را مستقیماً از همولنف دریافت می‌کنند اما توسط مجرای مشترک با سایر لوله‌های محتویات خود را به روده تخلیه می‌کنند.

(ترکیبی) (صفحه‌های ۳۱، ۳۵ و ۷۶ آنکتاب (رسی))

«گزینهٔ ۱۳»

«علی امیریوسفی»

فرایند ترشح در تنظیم pH خون نقش مهمی دارد اگر pH خون کاهش یابد (خون اسیدی‌تر شود) کلیه‌ها یون هیدروژن را ترشح می‌کنند.

وقتی pH کاهش می‌یابد سطح یون هیدروژن در خون افزایش می‌یابد پس یون هیدروژن یک مادهٔ اضافی است که باید دفع شود مقداری از این یون از طریق تراوش وارد کپسول بومن می‌شود و در مرحلهٔ بعد چون این مادهٔ مفیدی نیست بازجذب نخواهد داشت اما در فرایند ترشح مقدار اضافی آن وارد گردیزه می‌شود پس مقدار یون هیدروژن در ترکیب نهایی ادرار از میزان تراوش شده آن بیشتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: هورمون ضد ادراری سبب افزایش بازجذب آب از ادرار می‌شود. اگر بنا به علی هورمون ضد ادراری ترشح نشود مقدار زیادی ادرار رقیق از بدن دفع می‌شود یعنی کلیه‌ها نمی‌توان آب را بازجذب کنند و آب دفع می‌شود. دقت کنید جهت بازجذب آب در نفرون‌ها به روش اسمز انرژی مصرف نمی‌شود.

گزینهٔ ۳: بندارهٔ خارجی میزراه از نوع ماهیچه مخطط و ارادی است اما در کودکانی که ارتباط مغز و نخاع آنها به طور کامل شکل نگرفته است این بندارهٔ غیرارادی است و تخلیهٔ مثانهٔ غیرارادی صورت می‌گیرد بندارهٔ داخلی میزراه که به هنگام ورود ادرار از مثانه به میزراه باز می‌شود از جنس ماهیچه‌های صاف است که در تمام افراد غیرارادی عمل می‌کند.

گزینهٔ ۴: تمایل اوریک اسید به رسوب کردن و تشکیل بلور زیاد است رسوب بلورهای اوریک اسید در مفاصل باعث ایجاد نقرس و نیز دردناک و ملتهب شدن آن‌ها می‌شود اما باید دقت شود که فراوان ترین مادهٔ آلی دفعی ادرار اوره است.

(تنظیم اسمزی و دفع مواد زائد) (صفحه‌های ۷۴ و ۷۵ آنکتاب (رسی))

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو نوع یاخته پارانشیمی و فیبر در سامانه آوندی نیز علاوه بر سامانه زمینه‌ای قرار دارند. یاخته‌های پارانشیمی در گیاهان دولپه چوبی شده در سامانه پوششی در لایه داخلی پیراپوست نیز دیده می‌شوند.

گزینه «۳»: یاخته‌های کلانشیمی به دلیل داشتن دیواره نخستین ضخیم یاخته‌هایی با دیواره مستحکم و انعطاف‌پذیر می‌باشند. دقت کنید که یاخته‌های پارانشیمی می‌توانند از یاخته‌های کلانشیمی اندازه بزرگتری داشته باشند.

گزینه «۴»: همه سامانه‌های بافتی در پی تقسیم و تمایز یاخته‌های مریستمی که به هم فشرده و دارای هسته مرکزی درشت می‌باشند تشکیل می‌شوند. همچنین یاخته‌های پارانشیمی می‌توانند تقسیم شوند و یاخته‌های جدید پارانشیمی را تشکیل دهند.

(از یافته تاگیاه) (صفحه‌های ۸۱، ۸۷، ۸۹ تا ۹۳ کتاب درسی)

۱۹- گزینه «۳»

جمله مدنظر نادرست می‌باشد چرا که مطابق متن کتاب درسی در لایه میانی سرخرگ و سیاهرگ رشته‌های کشسان زیادی وجود دارد.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) نادرست- سرخرگ‌ها خون را از قلب خارج می‌کنند و به بافت‌های بدن می‌رسانند علاوه بر این باعث حفظ پیوستگی جریان خون و هدایت آن در این رگ‌ها می‌شوند. توجه داشته باشید سرخرگ‌های کوچک چون قدرت کشسانی کمتری دارند با ورود خون چار تغییر حجم زیادی نمی‌شوند.

(ب) نادرست- چاقی می‌تواند موجب تنگ شدن سرخرگ‌ها شود. در سرخرگ‌ها فقط یک لایه ماهیچه‌ای وجود دارد.

(ج) درست- با توجه به شکل ۳ فصل ۴ سرخرگ ششی و آئورت توسط پرده‌ای کوتاه یا یکدیگر در تماس هستند.

(د) نادرست- بزرگ سیاهرگ زیرین، بزرگ سیاهرگ زبرین و سیاهرگ تاجی به دهیز راست وارد می‌شوند. توجه داشته باشید سیاهرگ تاجی و سیاهرگ‌های بالاتر از قلب فاقد دریچه‌های لانه کوتولی می‌باشند.

(گرددش موارد در بدن) (صفحه‌های ۴۹، ۵۰، ۵۲، ۵۴ و ۵۹ کتاب درسی)

۲۰- گزینه «۴»

در ماهیان آب شور، برخی از یون‌ها از طریق آبشش و برخی به صورت ادرار غلیظ دفع می‌شوند. در این جانوران قلب دو قسمتی به وسیله خون روشن تغذیه می‌شود.

نکته: قلب همواره توسط خون روشن تغذیه می‌شود اگرچه ممکن است خون تیره از داخل آن عبور کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در اسفنج‌ها، یاخته‌های یقه‌دار دیده می‌شود. در این جانوران آب از طریق سوراخ‌های بزرگتر از حفره خارج می‌شود.

گزینه «۲»: در هیدر، کیسه گوارشی وجود دارد که برخی از یاخته‌های آن باعث ترشح آنزیم می‌شوند. در این جانوران خون وجود ندارد.

گزینه «۳»: در حشرات، گاز اکسیژن به وسیله لوله‌های نایدیسی به یاخته‌ها منتقل می‌شود. در این جانوران، یون‌ها از روده جذب می‌شوند و اوریکا اسید دفع می‌شود.

(ترکیبی) (صفحه‌های ۴۵، ۴۶، ۶۵، ۶۶، ۶۷ و ۷۷ کتاب درسی)

۱۶- گزینه «۳»

در صورتی که فاصله دو موج P در دو ضربان متوالی کاهش پیدا کند به این معنی است که زمان هر دوره قلبی کاهش پیدا کرده و سرعت حرکت خون در سرخرگ افزایش پیدا کرده است. در این حالت سرعت حرکت خون در سرخرگ‌های هدایت کننده خون به سمت ماهیچه اسکلتی افزایش پیدا می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با انسداد رگ‌های تغذیه کننده ماهیچه قلب، میزان اکسیژن کمتری به ماهیچه قلب رسیده و در نهایت میزان کربن دی‌اکسید کمتری نیز تولید می‌شود. در بی این رخداد میزان فعالیت آنزیم انیدراز کربنیک در گویچه قرمز نیز کاهش پیدا می‌کند.

گزینه «۲»: در طی نوعی نقص مادرزادی، امکان دارد که دیواره میان دو بطن به طور کامل تشکیل نشود. در دیواره میان دو بطن رشته خارج شده از گره دهیزی بطنی، به دو سیر راست و چپ منشعب می‌شوند.

گزینه «۴»: هرگاه ورود مواد از فضای میان بافتی به درون مویرگ از میزان ورود مواد از مویرگ به فضای میان بافتی کمتر شود فرد به بیماری خیز دچار شده است. کاهش مقدار نیروی مؤثر در حرکت رو به بالای خون در سیاهرگ‌ها یکی از عوامل ایجاد کننده خیز بوده و این مورد ممکن است منجر به ایجاد خیز شود.

(گرددش موارد در بدن) (صفحه‌های ۴۹، ۵۰، ۵۲، ۵۴ و ۵۹ کتاب درسی)

۱۷- گزینه «۴»

بررسی همه موارد:

(الف) با توجه به شکل ۱۱ صفحه ۸۶ کتاب درسی، در گیاه گوجه فرنگی، برگ‌چهه‌ها دارای آرایش متقابل هستند به جز برگچه رأسی. همچنین در برگ گیاه گوجه فرنگی، سامانه بافت آوندی منشعب است.

(ب) با توجه به شکل ۱۱ صفحه ۸۶ کتاب درسی، میوه گیاه گوجه فرنگی به هنگام تشکیل سیز رنگ بوده و در نتیجه دارای سبزدیسه است. این میوه به هنگام رسیدن، دچار تغییر در میزان سبزینه‌های خود می‌شود.

(ج) با توجه به شکل ۱۱ صفحه ۸۶ کتاب درسی، رنگ گلبرگ گل‌های گیاه گوجه فرنگی زرد رنگ است. ممکن است در یک شاخه خروجی از تنه اصلی، به تعداد بیش از یک عدد گل در گیاه گوجه فرنگی تشکیل شود.

(د) در ریشه گیاه گوجه فرنگی، کلاهک پایین‌تر از تارهای کشنده قرار دارد. در ضمن در محل اتصال ریشه به ساق، سامانه آوندی منشعب می‌شود.

(از یافته تاگیاه) (صفحه‌های ۸۳، ۸۴ و ۸۶ کتاب درسی)

۱۸- گزینه «۲»

در سامانه زمینه‌ای گیاهان، یاخته‌های پارانشیمی دارای دیواره نخستین نازک می‌باشند. فیبرها یاخته‌های دراز سامانه اسکلرانشیمی هستند که دیواره پسین چوبی شده دارند و فاقد پروتوبلاست می‌باشند. دقت کنید که فقط در یاخته‌های زنده دیواره در اطراف پروتوبلاست قرار گرفته و دیواره در همه یاخته‌های گیاهی به دلیل داشتن لان در ساختار خود ضخامت غیر یکنواخت دارد.

با توجه به رابطه کار و تغییر انرژی پتانسیل داریم:

$$\begin{aligned} W_{\text{f}} &= -\Delta U \quad \text{وزن} = -mg\Delta h \\ \rightarrow W_{\text{f}} &= -mg(h_2 - h_1) \\ \frac{g=1}{\text{kg}}, h_1=0/6m}{h_2=m} \rightarrow W_{\text{f}} = -m \times 10 \times (0 - 0/6) \\ \rightarrow W_{\text{f}} &= +6m \end{aligned}$$

داده‌ها را در رابطه ۱ جایگذاری می‌کنیم (کار نیروی اصطکاک را با W_{f} نشان می‌دهیم).

$$\begin{aligned} \frac{v_1=0}{v_2=2m/s} \rightarrow & 6m + W_{\text{f}} + 0 = \frac{1}{2} m (2^2 - 0) \\ \rightarrow 6m + W_{\text{f}} &= 2m \rightarrow W_{\text{f}} = -4m \end{aligned}$$

با توجه به اینکه $\frac{84}{100}$ کار نیروی اصطکاک صرف ذوب شدن یخ می‌شود، می‌توان نوشت:

$$\begin{aligned} (\text{جرم یخ ذوب شده را } m' \text{ در نظر می‌گیریم}) \\ \frac{84}{100} |W_{\text{f}}| = m' L_F \frac{|W_{\text{f}}| = 4m}{L_F = 336000 \frac{J}{kg}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \frac{84}{100} \times 4m = m' \times 336000 \rightarrow \frac{m'}{m} = \frac{1}{10000} \\ \rightarrow \frac{m'}{m} = 0/001\% \end{aligned}$$

(صفحه‌های ۶۵، ۶۵ و ۱۰۱ کتاب درسی) (ترکیبی)

۲۶- گزینه «۱» غلامرضا مهین

بنابراین رابطه $\rho_2 = \rho_1(1 - \beta\Delta T)$. تغییر چگالی جیوه برابر است با:

$$\rho_2 = \rho_1 - \rho_1 \beta \Delta T \Rightarrow \Delta \rho = -\rho_1 \beta \Delta T$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta \rho}{\rho_1} = -\beta \Delta T \frac{\Delta T = 5^\circ C}{\beta = 1.8 \times 10^{-5} \frac{1}{^\circ C}}$$

$$\frac{\Delta \rho}{\rho_1} = -1.8 \times 10^{-5} \times 50 = -9 \times 10^{-3}$$

$$\frac{\text{محاسبه درصد}}{\rho_1} \rightarrow \frac{\Delta \rho}{\rho_1} \times 100 = -9 \times 10^{-3} \times 100 = -0/9\%$$

(صفحه ۹۴ کتاب درسی) (دما و گرمای)

(مهندی برآتی)

۲۷- گزینه «۲» امیر پوریوسف

$$\begin{aligned} Q &= m L_F + (m_{\text{یخ}} + m_{\text{آب}}) \times c \times \Delta \theta \\ Q &= m L_F + (m_{\text{یخ}} + 0/8) \times 4200 \times 20 \\ \Rightarrow 151200 &= m_{\text{یخ}} \times 336000 + 0/8 \times 4200 \times 20 \\ \Rightarrow m_{\text{یخ}} &= 0/2 \text{ kg} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \frac{Q}{\text{کل}} &= \frac{m_{\text{ذوب یخ}} \times 336000}{151200} = \frac{0/2 \times 336000}{151200} = 4/9 \\ \times 100 &\approx 44\% \end{aligned}$$

(صفحه‌های ۹۸، ۱۰۰ و ۱۰۶ کتاب درسی) (دما و گرمای)

فیزیک (۱)

۲۱- گزینه «۲» عبدالرضا امینی نسب

کار نیروی اتلافی در یک مسیر مشخص، برابر است با تغییرات انرژی مکانیکی جسم، به عبارت دیگر:

$$W_{\text{f}} = E_C - E_A \Rightarrow -f_k d = -mgh_A$$

$$\Rightarrow f_k (10) = mg \times 5 \Rightarrow \frac{f_k}{mg} = \frac{5}{10} = \frac{1}{2}$$

(صفحه‌های ۷۱ و ۷۲ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

۲۲- گزینه «۳» غلامرضا مهین

در صورتی که اتلاف انرژی داشته باشیم، مقدار انرژی تلف شده با کار نیروی اتلافی (مقاومت هوا) پکسان است. بنابراین داریم:

$$W_f = E_2 - E_1 = \Delta U + \Delta K \frac{\Delta U = -25J}{\Delta K = 15J}$$

$$W_f = -25 + 15 = -10J$$

برای محاسبه اندازه نیروی متوسط مقاومت هوا داریم:

$$W_f = -fd \frac{W_f = -10J}{f=? , d=10m}$$

(صفحه‌های ۷۱ و ۷۲ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

۲۳- گزینه «۴» عبدالرضا امینی نسب

در حرکت جسم بر روی سطح شیبدار، دو نیروی وزن و اصطکاک بر روی جسم کار انجام می‌دهند. بنابراین داریم:

$$W_t = \Delta K \Rightarrow W_{mg} + W_{f_k} = K_2 - K_1 \Rightarrow -mgh - f_k d$$

$$= -\frac{1}{2} mv_1^2 \frac{h=d \times \sin 30^\circ}{\rightarrow -20 \times \frac{1}{2} \times d - 40d}$$

$$= \frac{-1}{2} \times 2 \times 400 \Rightarrow -5d = -400 \Rightarrow d = 8m$$

(صفحه‌های ۶۴ تا ۶۶ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

۲۴- گزینه «۴» عبدالرضا امینی نسب

ابتدا به کمک رابطه بازده، توان خروجی تلمبه را محاسبه می‌کنیم، داریم:

$$Ra = \frac{P_{\text{خروجی}}}{P_{\text{کل}}} \times 100 \Rightarrow \frac{80}{100} = \frac{P_{\text{خروجی}}}{4000} \Rightarrow P_{\text{خروجی}} = 1600W$$

اکنون رابطه توان خروجی را می‌نویسیم، داریم:

$$P_{\text{خروجی}} = \frac{mgh}{t} \Rightarrow 1600 = \frac{m \times 10 \times 5}{60} \Rightarrow m = 192kg$$

(صفحه‌های ۷۳ تا ۷۶ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

۲۵- گزینه «۳» امیر پوریوسف

گرمای تولیدشده توسط نیروی اصطکاک، با کار نیروی اصطکاک برابر است. بنابراین برای محاسبه گرمای تولید شده، از قضیه کار- انرژی جنبشی استفاده می‌کنیم و کار نیروی اصطکاک را به دست می‌آوریم:

$$W_t = \Delta K \Rightarrow W_{\text{f}} + W_{\text{گرمای}} + W_{F_N}$$

$$= \frac{1}{2} m(v_2^2 - v_1^2) \quad (1)$$

نیروی عمود بر سطح ($\vec{F}_N$) بر جایه جایی قطعه یخ عمود است. بنابراین $W_{F_N} = 0$.

برای محاسبه کار وزن، می‌توان از تغییر جرم یخ صرف نظر کرد و جواب را به تقریب به دست آورد.

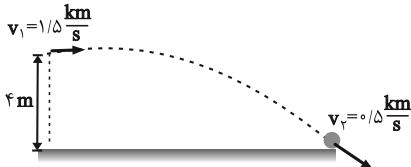

«کتاب آبی»

«گزینه ۳۲»

$$\frac{1}{5} \frac{\text{km}}{\text{s}} = 1500 \frac{\text{m}}{\text{s}}, 0 / 5 \frac{\text{km}}{\text{s}} = 500 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

می‌دانیم در مسیر حرکت گلوله فقط دو نیروی مقاومت هوا و وزن به آن وارد می‌شود، پس طبق قضیه کار- انرژی جنبشی، مجموع کار این دو نیرو برابر با تغییرات انرژی جنبشی جسم است. داریم:

$$W_t = \Delta K \Rightarrow W_{\text{ مقاومت هوا}} + W_{\text{mg}} = K_2 - K_1$$

$$\Rightarrow W_{\text{ مقاومت هوا}} + mgh = \frac{1}{2} m(v_f^2 - v_1^2)$$

$$\Rightarrow W_{\text{ مقاومت هوا}} + 50 \times 10^{-3} \times 10 \times 4$$

$$= \frac{1}{2} \times 50 \times 10^{-3} \times ((500)^2 - (1500)^2)$$

$$\Rightarrow W_{\text{ مقاومت هوا}} + 2 = \frac{1}{2} \times 50 \times 10^{-3} \times (250000 - 225000)$$

$$\Rightarrow W_{\text{ مقاومت هوا}} + 2 = -\frac{1}{2} \times 50 \times 10^{-3} \times 2 \times 10^6$$

$$\Rightarrow W_{\text{ مقاومت هوا}} + 2 = -5 \times 10^4$$

$$\Rightarrow W_{\text{ مقاومت هوا}} = -50000 \text{ J}$$

$$\Rightarrow \left| \frac{W_{\text{ مقاومت هوا}}}{W_{\text{ وزن}}} \right| = \frac{50000}{2} = 25000$$

(صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

«کتاب آبی»

«گزینه ۳۳»

گلوله ابتدا ۱۰ متر به سمت دیوار حرکت کرده و پس از برخورد به آن، d متر به سمت عقب برمی‌گردد تا در نهایت متوقف شود. اگر لحظه پرتاب را نقطه (۱) و لحظه توقف پایانی را نقطه (۲) در نظر بگیریم، طبق قانون پایستگی انرژی خواهیم داشت:

$$E_2 - E_1 = (W_f)_{\text{ برگشت}} + W_{\text{ اتلاف دیوار}} \quad (\text{رفت})$$

$$\Rightarrow 0 - \frac{1}{2} mv_1^2 = (-f.d) + (-f.d) \quad (\text{برگشت})$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} (0 / 8) (20)^2 = (4 \times 10) + 0 / 0.5 \quad (\text{برگشت})$$

$$\Rightarrow d = 28 \text{ m}$$

(صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

«کتاب آبی»

«گزینه ۳۴»

اندازه کار انجام شده توسط دستگاه B جهت بالا بردن جعبه با سرعت ثابت با اندازه کار نیروی وزن جعبه برابر است. پس می‌توان نوشت:

$$(E_{\text{ خروجی}})_B = mgh = 60 \times 10 \times 2 = 1200 \text{ J}$$

$$Ra(B) = \frac{(E_{\text{ خروجی}})_B}{(E_{\text{ ورودی}})_B} \times 100$$

«رفنا آرامش اصل»

«گزینه ۲۸»

ابتدا دمای تعادل را بدست می‌آوریم:

$$\theta_e = \frac{m_1 \theta_1 + m_2 \theta_2}{m_1 + m_2} = \frac{200 \times 40 + 100 \times 10}{200 + 100}$$

$$\Rightarrow \theta_e = \frac{8000 + 1000}{300} = 30^\circ \text{ C}$$

حال مقدار گرمایی که آب سرد می‌گیرد را محاسبه می‌کنیم:

$$Q = mc\Delta\theta = 10 \times 10^{-3} \times 4200 \times (30 - 10) = 8400 \text{ J}$$

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow 8400 = 50 \times 10^{-3} \times 4200 \times \Delta\theta$$

$$\Rightarrow \Delta\theta = 40^\circ \text{ C}$$

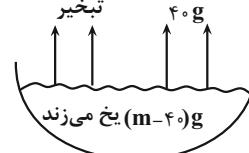
$$\Delta\theta = \theta_e - \theta_1 \Rightarrow 40 = \theta_e - 30 \Rightarrow \theta_e = 70^\circ \text{ C}$$

(صفحه‌های ۹۱ تا ۱۰۰ کتاب درسی) (دمای گرمایی)

«سید علی هیدری»

«گزینه ۲۹»

مقداری گرما از آب صفر درجه سلسیوس گرفته می‌شود.

در این فرایند، $40g$ از آب بخار شده و بقیه بخ می‌زند. حال با مساوی قرار دادن اندازه این دو گرما داریم:

$$(m - 40) \times L_F = 40 \times L_V$$

$$\Rightarrow (m - 40) \times 336000 = 40 \times 2268000$$

$$\Rightarrow (m - 40)80 = 40 \times 540$$

$$\Rightarrow (m - 40) = 270 \Rightarrow m = 310 \text{ g}$$

$$\downarrow \\ 310 - 40 = 270 \text{ g}$$

$$\Rightarrow \frac{270}{310} \times 100 \approx 87\%$$

(صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۱ کتاب درسی) (دمای گرمایی)

«اسنان ایرانی»

«گزینه ۳۰»

فقط عبارت «ب» صحیح است.

بررسی سایر عبارات:

(الف) همرفت هم در مایعات و هم در گازها رخ می‌دهد.

(پ) در تابش ویژگی‌های جسم مثل زنگ، براق بودن و ... نیز در انتقال گرما اثرگذارند.

(پ) در همرفت و ادراسته، شاره به کمک یک تلمبه حرکت می‌کند و نقش اصلی را، تلمبه به عهده دارد؛ نه اصل ارشمیدس!

(صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۶ کتاب درسی) (دمای گرمایی)

«کتاب آبی»

«گزینه ۳۱»

نیروی وزن (mg) و نیروی مقاومت هوا ($\bar{R}$) روی چتر باز کار انجام

می‌دهند، بنابراین طبق قضیه کار- انرژی جنبشی، داریم:

$$W_t = \Delta K \Rightarrow W_{\text{mg}} + W_{\bar{R}} = K_2 - K_1$$

$$\Rightarrow mgh + W_{\bar{R}} = \frac{1}{2} mv_f^2 - 0$$

$$\Rightarrow W_{\bar{R}} = \frac{1}{2} \times 80 \times 5^2 - 80 \times 10 \times 800 \Rightarrow W_{\bar{R}} = -639000 \text{ J}$$

$$\Rightarrow W_{\bar{R}} = -639 \text{ kJ}$$

(صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

$$\Rightarrow ۰ / ۴ \times ۴۲۰ \times (\theta_e - ۵) + ۱۶۸(\theta_e - ۵) \\ + ۰ / ۲۵ \times ۸۴۰(\theta_e - ۵) = ۰ \Rightarrow \theta_e = ۱۰^\circ C$$

بنابراین:

$$\left| \frac{Q_{آب}}{Q_{فلز}} \right| = \frac{۰ / ۴ \times ۴۲۰ \times ۵}{۰ / ۲۵ \times ۸۴۰ \times ۴۴} = \frac{۱۰}{۱۱}$$

(صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۱ کتاب درسی) (دما و گرما)

«کتاب آبی»

۳۷- گزینه «۳»

با انداختن فلز داغ در داخل مخلوط آب و یخ، ابتدا یخ ذوب می‌شود و پس از آن کل مجموعه آب و یخ ذوب شده، افزایش دما می‌یابند، با استفاده از قانون پایستگی انرژی داریم:

$$\sum Q = ۰ \Rightarrow Q_1 + Q_2 + Q_3 = ۰$$

$$\Rightarrow mL_F + (m+m')c'(\theta_e - ۰) + Mc(\theta_e - \theta) = ۰$$

$$L_F = ۳۳۶۰۰ \frac{J}{kg}, m+m' = ۴۰.۰ g, c' = ۴۲۰ \frac{J}{kg \cdot ^\circ C} \\ M = ۲۰.۰ g, \theta_e = ۵^\circ C, \theta = ۱۰.۵^\circ C, c = ۸۴. \frac{J}{kg \cdot ^\circ C}$$

$$m \times ۳۳۶ + ۴۰ \times ۴ / ۲(۵ - ۰) + ۲۰ \times ۰ / ۸۴(۵ - ۱۰.۵) = ۰$$

$$\Rightarrow m = ۲۵ g$$

(صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰، ۱۰۵ و ۱۰۶ کتاب درسی) (دما و گرما)

«کتاب آبی»

۳۸- گزینه «۴»

تجربه نشان داده که آهنگ تبخیر سطحی با فشار وارد بر سطح مایع نسبت وارون دارد؛ بنابراین با افزایش فشار هوا، آهنگ تبخیر سطحی کاهش می‌یابد.

(صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷ کتاب درسی) (دما و گرما)

«کتاب آبی»

۳۹- گزینه «۵»

دمای تعادل نهایی مجموعه که مخلوطی از آب و یخ است، صفر درجه سلسیوس می‌باشد. با به کارگیری قانون پایستگی انرژی برای گرمایی متبادل شده، می‌نویسیم:

$$\sum Q = ۰ \Rightarrow Q_1 + Q_2 = ۰ \Rightarrow$$

$$m'c'(\theta_e - \theta') + (mc(\theta_e - \theta) + (m - m'')L_F) = ۰$$

$$m' = ۲۵ g, c' = ۴ / ۲ \frac{kJ}{kg \cdot K}, \theta_e = ۰^\circ C, \theta' = ۲۰^\circ C \\ m = ? g, c = ۲ / ۱ \frac{kJ}{kg \cdot K}, \theta = -۲۰^\circ C, m'' = ۵ g, L_F = ۳۳۶ \frac{J}{g}$$

$$25 \times 4 / 2(0 - 20) + (m \times 2 / (0 - (-20))) + (m - 5) \times 336 = ۰$$

$$\Rightarrow -21000 + 42m + 336m - 16800 = ۰ \Rightarrow m = 10.0 g$$

(صفحه‌های ۹۵، ۹۶ و ۱۰۱ کتاب درسی) (دما و گرما)

«کتاب آبی»

۴۰- گزینه «۶»

بنابراین، $Q = mc\Delta\theta$ ، مقدار گرمایی که جسم از دست می‌دهد متناسب با $\Delta\theta$ است. بنابراین، چون در 10° ثانیه اول تغییر دمای جسم برابر با $\Delta\theta = ۶۰ - ۱۰ = -۴۰^\circ C$ است و از لحظه‌ای

که دمای جسم با دمای محیط ($C = ۲۰^\circ C$) یکی شود، باز هم تغییر

دمای جسم برابر $\Delta\theta = ۲۰ - ۶۰ = -۴۰^\circ C$ می‌باشد، لذا مقدار گرمایی

که در این دو بازه زمانی متفاوت از دست می‌دهد، با هم برابر است.

(صفحه‌های ۹۸ و ۹۹ کتاب درسی) (دما و گرما)

$$\Rightarrow ۴۰ = \frac{۱۲۰}{(E_{ورودی})_B} \times ۱۰۰ \Rightarrow (E_{ورودی})_B = ۳۰۰۰ J$$

انرژی ورودی به دستگاه B معادل انرژی خروجی از دستگاه A است. بنابراین:

$$(E_{خروجی})_A = (E_{ورودی})_B = ۳۰۰۰ J$$

$$Ra(A) = \frac{(E_{خروجی})_A}{(E_{ورودی})_A} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow ۶۰ = \frac{۳۰۰۰}{(E_{ورودی})_A} \times ۱۰۰ \Rightarrow (E_{ورودی})_A = ۵۰۰۰ J$$

$$A = (E_{ورودی})_A - (E_{خروجی})_A \quad (\text{تلف شده}): \text{برای دستگاه}$$

$$(E_{تلف شده})_A = ۲۰۰۰ J$$

انرژی ای معادل ارائه شده در دستگاه A به عنوان انرژی ورودی به دستگاه C داده می‌شود. بنابراین:

$$(E_{تلف شده})_C = (E_{ورودی})_A = ۲۰۰۰ J$$

$$Ra(C) = \frac{(E_{خروجی})_C}{(E_{ورودی})_C} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow ۸۰ = \frac{(E_{خروجی})_C}{۲۰۰۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow (E_{خروجی})_C = ۱۶۰۰ J$$

این انرژی معادل با کار نیروی وزن جمعه است.

$$(E_{خروجی})_C = mgh$$

$$\Rightarrow ۱۶۰۰ = m \times ۱۰ \times ۲ \Rightarrow m = ۸.۰ kg$$

(صفحه‌های ۷۵ و ۷۶ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

«کتاب آبی»

۴۵- گزینه «۱»

ابتدا شعاع و مساحت اولیه حلقه را به دست می‌آوریم:

$$L = ۲\pi r - \frac{L = ۳m}{\pi = ۳} \Rightarrow ۳ = ۲ \times ۳ \times r \Rightarrow r = ۰ / ۵ m$$

$$A_1 = \pi r^2 = ۳ \times (0 / 5)^2 = ۰ / ۷۵ m^2$$

سپس با استفاده از رابطه $Q = mc\Delta\theta$ ، تغییرات دمای حلقه را محاسبه می‌کنیم:

$$Q = mc\Delta\theta \rightarrow \frac{Q = ۲۴۰۰ J, m = ۲ kg}{c = ۴۰۰ \frac{J}{kg \cdot K}} \rightarrow$$

$$2400 = 2 \times 400 \times \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = ۳^\circ C$$

و در نهایت با استفاده از رابطه انبساط سطحی در اثر تغییر دما، داریم:

$$\Delta A = A_1 (2\alpha) \Delta\theta \Rightarrow \Delta A = ۰ / ۷۵ \times ۲ \times ۱۷ \times ۱0^{-۶} \times ۳$$

$$= ۷ / ۶۵ \times 10^{-۶} m^2 \Rightarrow \Delta A = ۷۶ / ۵ mm^2$$

(صفحه‌های ۹۲ و ۹۳ کتاب درسی) (دما و گرما)

«کتاب آبی»

۴۶- گزینه «۲»

جون تبادل گرمایی با محیط نداریم، می‌توان نوشت:

$$Q + Q_{ظرف} + Q_{آب} = ۰$$

در ابتدا دمای آب و ظرف یکسان است.

$$mc\Delta\theta + C\Delta\theta + m'c'\Delta\theta' = ۰$$

بیانیه آموزشی

صفحه: ۱۰

اختصاصی پایه دهم تجربی

پروژه (۲) آزمون ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳

«سید صدرا عارل»

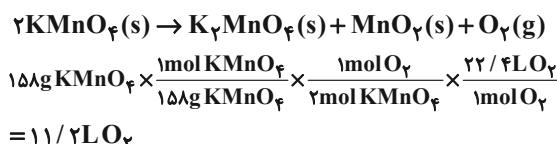
به ازای هر مول NaHSO_4 که با BaCl_2 وارد واکنش می‌شود یک مول HCl و یک مول NaCl تولید می‌شود و به ازای واکنش هر مول HCl هم یک مول NaCl تولید می‌شود پس می‌توان گفت به ازای هر مول NaHSO_4 ۲ مول NaCl در مجموع تولید می‌شود. داریم:

$$\frac{۳/۶\text{g NaHSO}_4}{۵۸/۵\text{g NaCl}} \times \frac{\text{۱mol NaHSO}_4}{۱۲\text{g NaHSO}_4} \times \frac{\text{۲mol NaCl}}{\text{۱mol NaHSO}_4} \times \frac{\text{۵۸/۵g NaCl}}{\text{۱mol NaCl}} = \frac{۳/۵\text{g NaCl}}{\text{۱mol NaCl}}$$

(رد پایی لازها در زندگی) (صفحه‌های ۷۹ و ۱۰ کتاب درسی)

«امین نوروزی»

معادله موازن شده واکنش به شکل زیر است:

برای تغییر حجم گاز، می‌توان از رابطه زیر برای تغییر همزمان دو متغیر استفاده کرد:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = \frac{T_2}{T_1} \times \frac{P_1}{P_2} = \frac{۳۱۲}{۲۷۳} \times \frac{۱}{۳} = \frac{۸}{۲۱}$$

(رد پایی لازها در زندگی) (صفحه‌های ۷۶ تا ۱۰ کتاب درسی)

«مهدی صالح فوبیاری»

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: گاز نیتروژن واکنش‌پذیری ناچیزی دارد، واکنش‌پذیری آن از اکسیژن بسیار کمتر است و در صورتی که اکسیژن عامل ایجاد واکنش‌های ناخواسته است از نیتروژن به عنوان جویی اثر استفاده می‌شود.

گزینه «۳»: در پایان واکنش هابر در ظرف هر سه گاز نیتروژن، هیدروژن و آمونیاک وجود دارد.

گزینه «۴»: نقطه جوش نیتروژن از هیدروژن بیشتر است و از آمونیاک کمتر است.

(رد پایی لازها در زندگی) (صفحه‌های ۸۱ و ۸۲ کتاب درسی)

«رسول عابدینی زواره»

همه موارد نادرست هستند.

بررسی عبارت‌ها:

آ) کره آسمانه‌ای بزرگ و دارای چهار بخش هواکره، سنگ‌کره، آب‌کره و زیست‌کره است.

ب) بیشترین یون موجود در آب دریا، آئیون سازنده نمک خوراکی (یون کلرید Cl^-) است.

پ) درصد از سطح زمین را آب پوشانده اما ۵۰ درصد جمعیت جهان از کم‌آبی رنج می‌برند.

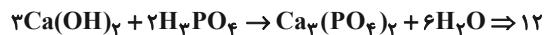
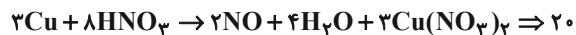
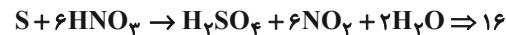
ت) در واکنش‌های جانداران در زیست‌کره، درشت مولکول‌ها نقش اساسی را ایفا می‌کنند.

(آب، آهنهک زندگی) (صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸ کتاب درسی)

«۴۵- گزینه ۲»

به ازای هر مول NaHSO_4 که با BaCl_2 وارد واکنش می‌شود یک

«محمد رضا بشیری»

(رد پایی لازها در زندگی) (صفحه‌های ۶۴ تا ۶۶ کتاب درسی)

شیوه (۱)

«۴۱- گزینه ۲»

«امیر فاتمیان»

«۴۲- گزینه ۳»

عبارت‌های آ، ت و ث نادرست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(آ) و (ت): بخش عمده‌ای از این پرتوها به وسیله زمین جذب می‌شود.

(ث): زمین بخش قابل توجهی از گرمای جذب شده را به صورت تابش فروسرخ از دست می‌دهد.

(رد پایی لازها در زندگی) (صفحه‌های ۶۹ و ۷۰ کتاب درسی)

«۴۳- گزینه ۳»

«حسن رفعتی کوئنده»

به دلیل افزایش میانگین جهانی دمای سطح زمین و کاهش مساحت برف در نیمکره شمالی، نسبت به ۵۰ سال گذشته فصل بهار در حدود یک هفته (نه یک ماه) زودتر آغاز می‌شود.

(رد پایی لازها در زندگی) (صفحه‌های ۶۶ تا ۶۸ کتاب درسی)

«۴۴- گزینه ۱»

موارد (ب) و (ت) درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

مورد آ: در اوزون و اکسیژن، نسبت شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی به جفت الکترون‌های پیوندی یکسان و برابر با ۲ است.

مورد پ: نقطه جوش O_3 برابر 112°C و O_2 برابر 183°C است.

در دمای 150°C اوزون به حالت مایع و اکسیژن به حالت گاز است.

(رد پایی لازها در زندگی) (صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵ کتاب درسی)

«روزبه رضوانی»

«۵۲- گزینه ۲»

ابتدا اتحال پذیری در دمای $C = 60^\circ$ و $C = 40^\circ$ را حساب می‌کنیم.

$$60^\circ C \rightarrow S = 0 / 3(60) + 22 = 90$$

$$40^\circ C \rightarrow S = 0 / 3(40) + 22 = 84$$

$$\frac{\text{اختلاف اتحال پذیری در دوما}}{\text{اتحال پذیری در دمای آغاز}} = \frac{\text{جرم رسوب}}{\text{جرم محلول}}$$

$$\frac{90 - 84}{76} = \frac{2 / 4g}{100 + 90}$$

(آب، آهنج زنگی) (صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳، کتاب درسی)

«بیان شاهی بکیانی»

«۵۳- گزینه ۱»

همه موارد درست می‌باشد.

CO مولکول قطبی و N_2 مولکول ناقطبی می‌باشد و با توجه به جرم مولی یکسان، مولکول قطبی دارای نیروی بین مولکولی قوی داشته و سریع‌تر متراکم (مایع) می‌شود.

CO_2 مولکول ناقطبی و H_2S و H_2O هر دو قطبی هستند و قطبی دارای گشتاور دوقطبی می‌باشند. (در بین H_2O و H_2S با توجه به

حالت فیزیکی شان در دمای اتاق، آب نسبت به H_2S قطبی‌تر است.)

HCl قطبی و F_2 ناقطبی، قطبی‌ها در میدان الکتریکی جهت‌گیری خواهند کرد.

با اینکه I_2 ناقطبی است ولی با توجه به اختلاف زیاد جرم مولی، دارای نیروی بین مولکولی قوی‌تری است.

NO قطبی و دارای جرم مولی مشابه با O_2 ناقطبی می‌باشد، پس نیروی بین مولکولی قوی‌تری است.

(آب، آهنج زنگی) (صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۷، کتاب درسی)

«فرزاد نفی کرمی»

«۵۴- گزینه ۱»

هگزان (C_6H_{14}) یک هیدروکربن ($\mu \approx 0\text{D}$) یک حلal ناقطبی است.

اتانول ($\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$) الكل سیر شده است که هر نسبت در آب حل می‌شود و قطبی است ($\mu > 0\text{D}$) و حلal در تهیه مواد دارویی، آرایشی و بهداشتی است.

پس مواد e, d, a, f درست هستند.

(آب، آهنج زنگی) (صفحه ۹۹، کتاب درسی)

«رسول عابدینی زواره»

«۴۹- گزینه ۲»

عبارت‌های (ب) و (پ) درست‌اند.

بررسی عبارتها:

(آ) محلول مخلوطی از دو یا چند ماده است که حالت فیزیکی و ترکیب شیمیایی در سرتاسر آن یکسان و یکنواخت است.

ب) هوا، سرم فیزیولوژی، گلاب و ضد بیخ محلول می‌باشند.

پ) غلظت محلول مقدار حل شونده‌ای است که در مقدار معینی از حلal یا حل شونده وجود دارد.

ت) حلal جزئی از محلول است که حل شونده را در خود حل می‌کند و شمار مول آن بیشتر است.

(آب، آهنج زنگی) (صفحه‌های ۹۳ و ۹۴، کتاب درسی)

«محمد رضا بشیری»

«۵۰- گزینه ۳»

فقط مورد چهارم درست است.

بررسی موارد نادرست:

مورد اول: تفاوت آب آشامیدنی و دیگر آبها در نوع و مقدار حل شونده است.

مورد دوم: در یون‌های چند اتمی، اتم‌ها با پیوند کووالانسی به یکدیگر متصل شده‌اند.

مورد سوم: واحد ppm نشان می‌دهد در یک میلیون گرم (۱۰۰۰ کیلوگرم) از محلول، چند گرم حل شونده وجود دارد.

(آب، آهنج زنگی) (صفحه‌های ۹۸ تا ۹۹، کتاب درسی)

«امیرحسین طبی»

«۵۱- گزینه ۴»

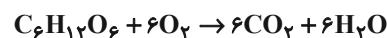
ابتدا میزان کاهش قند خون را محاسبه کرده سپس به محاسبه میزان گلوكز مصرفی از خون و مدت زمان پیاده‌روی می‌پردازیم:

$$\frac{20}{100} \times 150 \frac{\text{mg}}{\text{dl}} = 30 \frac{\text{mg}}{\text{dl}}$$

$$\text{? min} \times \frac{30 \text{ mg C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6}{1 \text{ dl}} \times \frac{1 \text{ dl}}{1 \text{ L}} \times \frac{1 \text{ L}}{\text{خون}} : \text{پیاده‌روی خون}$$

$$\frac{10^{-3} \text{ g C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6}{1 \text{ mg C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} \times \frac{1 \text{ h}}{\text{پیاده‌روی}} \times \frac{60 \text{ min}}{1 \text{ h}} \times \frac{\text{پیاده‌روی}}{1 \text{ mg C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} = 30 \text{ min}$$

معادله موازنۀ شده اکسایش گلوكز:

$$\text{? mL O}_2 : 1 \text{ min} \times \frac{3 \text{ g C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6}{6 \text{ min}} \times \frac{\text{پیاده‌روی}}{\text{پیاده‌روی}}$$

$$\frac{1 \text{ mol C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6}{18.0 \text{ g C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} \times \frac{6 \text{ mol O}_2}{1 \text{ mol C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6} \times \frac{24 \text{ L O}_2}{1 \text{ mol O}_2} \times \frac{10^3 \text{ mL O}_2}{1 \text{ L O}_2} = 4 \text{ mL O}_2$$

(آب، آهنج زنگی) (صفحه ۹۸ تا ۱۰۰، کتاب درسی)

بیانیه آموزشی

صفحه: ۱۲

اختصاصی پایه دهم تجربی

پروژه (۲) آزمون ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳

«حامد صابری»

چون رابطه انحلال پذیری گاز با فشار به صورت مستقیم و خطی است و فشار به ۴ اتمسفر رسیده است، پس مقدار گاز باقیمانده در محلول برابر است با:

$$\frac{4}{10} = \frac{0/16g}{0/4 \times 4} = 0/16g \text{ جرم NO حل شده}$$

$$0/4 - 0/16 = 0/24g \text{ جرم NO خارج شده} \Rightarrow$$

سپس حجم مولی گازها را در دمای ${}^{\circ}\text{C}$ و فشار atm محاسبه می‌کنیم:

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 \Rightarrow V_2 = 5/6L$$

$$0/24gNO \times \frac{1\text{mol NO}}{30\text{g NO}} \times \frac{5/6L NO}{1\text{mol NO}} \times \frac{1000\text{mL}}{1L} = 44/8\text{mL NO}$$

(ترکیبی) (صفحه‌های ۷۷ و ۷۹ تا ۸۵ و ۱۱۳ و ۱۱۵ کتاب درسی)

«محمد پهلوان صادری»

«گزینه ۱»-۵۸

«رضا سليماني»

«گزینه ۲»-۵۵

پاسخ درست هر چهار پرسش به صورت زیر است:

(آ) هیدروژن کلرید، هیدروژن سولفید، آب و متانول، مولکول‌هایی قطبی هستند که در میدان الکتریکی جهت‌گیری می‌کنند.

(ب) در ساختار یخ، آرایش مولکول‌های آب به گونه‌ای است در آن، اتم‌های اکسیژن در رأس حلقه‌های شش ضلعی قرار دارند و شبکه‌ای مانند کندوی عسل را به وجود می‌آورند.

(پ) در گروه ۱۵، نیتروژن با عنصر هیدروژن پیوند هیدروژنی برقرار می‌کند و نقطه جوش بیشتری دارد.

(ت) انحلال پذیری گاز کربن دی‌اکسید در آب بیشتر از نیتروژن مونوکسید است. (به دلیل واکنش با آب)

(آب، آهنگ زنگی) (صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۸ و ۱۱۳ تا ۱۱۵ کتاب درسی)

«امیرحسین طبی»

«گزینه ۳»-۵۹

«حامد رمضانیان»

«گزینه ۴»-۵۶

همه عبارت‌ها مطلب درستی را بیان می‌کنند.

(آب، آهنگ زنگی) (صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶ و ۱۱۹ کتاب درسی)

«امیرحسین طبی»

«گزینه ۳»-۶۰

«حامد رمضانیان»

موارد سوم و چهارم و پنجم نادرست‌اند.

بررسی همه موارد:

مورد اول) در فرایند اسمز معکوس برخلاف فرایند اسمز جهت حرکت مولکول‌های آب از محیط غلیظ به رقیق است. محلول رقیق‌تر افزایش می‌یابد.

مورد دوم) در فرایند اسمز به دلیل جابه‌جایی خالص آب از محلول رقیق به محلول غلیظ، به مرور زمان اختلاف غلظت کاهش می‌یابد.

مورد سوم) در چروکیده شدن خیار در آب شور، آب از بافت خیار خارج می‌شود و به درون آب شور وارد می‌شود.

مورد چهارم) هنگامی که میوه‌های خشک درون آب قرار می‌گیرند، برخی نمک‌ها، ویتامین‌ها و ... از بافت میوه آب راه می‌یابند.

مورد پنجم) در فرایندهای اسمز معکوس همواره مولکول‌های آب در ۲ سمت غشاء نیمه‌تراوا در حال جابه‌جایی‌اند اما جابه‌جایی خالص مولکول‌ها در جهت نیروی وارد شده می‌باشد.

(آب، آهنگ زنگی) (صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸ کتاب درسی)

 $\text{Ag}^+ + \text{Cl}^- \rightarrow \text{AgCl}$

(aq) (aq) (s)

 $0/0.8\text{mol} \cdot 0/0.4\text{mol}$ $-0/0.4\text{mol} - 0/0.4\text{mol} + 0/0.4\text{mol}$ $0/0.4\text{mol} \quad 0\text{mol} \quad 0/0.4\text{mol}$ بعد از مخلوط کردن:پس از مخلوط کردن دو ظرف، تمام Cl^- (aq) ها رسوب می‌کنند و $0/0.4$ مول Ag^+ (aq) باقی می‌ماند.

$$\text{Ag}^+ + \text{Cl}^- \rightarrow \text{AgCl}$$

$$\frac{0/0.4\text{mol} \times 10.8\text{g/mol}^{-1}}{(2.0\text{mL} + 2.0\text{mL}) \times 1\text{g/mL}^{-1}} \times 10^6 = 8640.0\text{ppm}$$

(آب، آهنگ زنگی) (صفحه‌های ۹۴ تا ۱۰۰ کتاب درسی)

«آرمان آبری»

«گزینه ۲»-۵۷

تنها مورد (پ) درست است.

بررسی موارد نادرست:

(آ) استون و اتانول به هر نسبتی در آب حل می‌شوند؛ به همین دلیل تهیه محلول سیرشده از آنها امکان‌پذیر نیست، پس لفظ محلول سیرشده استون در آب نادرست است.

(ب) حتی در مخلوط‌های ناهمگن هم اجزای مخلوط به میزان ناچیزی در یکدیگر حل می‌شوند که قابل چشم‌پوشی است.

(ت) محلول ید در هگزان بنفش رنگ است.

(آب، آهنگ زنگی) (صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۷ و ۱۱۸ کتاب درسی)

(مسعود برمل)

«۶۴- گزینه ۱»

مخرج عبارت داده شده، یک عبارت درجه دومی است که $\Delta < 0$ و $a > 0$ دارد. در نتیجه همواره مثبت است. برای اینکه A همواره منفی باشد باید صورت کسر منفی شود:

$$\Delta = 4m^2 - 4(m-2)(m) = 4m^2 - 4m^2 + 8m = 8m$$

$$\Delta < 0 \Rightarrow 8m < 0 \Rightarrow m < 0 \quad (1)$$

$$a < 0 \Rightarrow m-2 < 0 \Rightarrow m < 2 \quad (2)$$

از رابطه ۱ و ۲ اشتراک می‌گیریم:

(معارله‌ها و نامعارله‌ها، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۷ کتاب درسی)

(علی آزاد)

«۶۵- گزینه ۳»

$$\left| \frac{x-2}{2x+1} \right| > 1 \xrightarrow{\text{بشرط}} \begin{cases} x-2 > 2x+1 & x \neq -\frac{1}{2} \\ x-2 < -(2x+1) & \end{cases}$$

$$(x-2)^2 > (2x+1)^2 \Rightarrow x^2 - 4x + 4 > 4x^2 + 4x + 1$$

$$\Rightarrow 3x^2 + 8x - 3 < 0$$

$$\Rightarrow \begin{array}{c|ccccc} x & -\infty & -3 & \frac{1}{3} & +\infty \\ \hline P & + & | & - & | & + \end{array}$$

در نتیجه:

$$\Rightarrow x \in (-3, -\frac{1}{2}) \cup (-\frac{1}{2}, \frac{1}{3}) \Rightarrow \begin{cases} a = -3 \\ b = -\frac{1}{2} \\ c = \frac{1}{3} \end{cases}$$

بنابراین داریم:

$$\Rightarrow a+b+c = -3 - \frac{1}{2} + \frac{1}{3} = -\frac{19}{6}$$

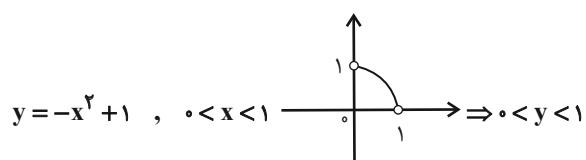
(معارله‌ها و نامuarله‌ها، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳ کتاب درسی)

(رضا سیدنیفی)

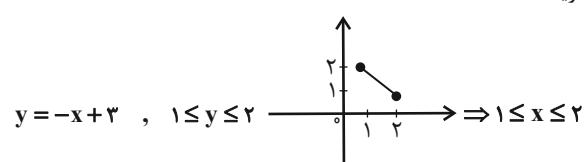
«۶۶- گزینه ۴»

هر کدام از توابع را به روش نقطه‌گذاری رسم کرده و بررسی می‌کنیم:

گزینه ۱:

گزینه ۲:

(مسعود برمل)

ریاضی (۱)

«۶۱- گزینه ۲»

بیشترین مقدار نقاط روی یک سهمی همان عرض رأس سهمی است که از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\frac{-\Delta}{4a} = \frac{-((2m+1)^2 - 4(-1)(m-1))}{4(-1)}$$

$$= \frac{4m^2 + 4m + 1 + 4m - 4}{4} = \frac{4m^2 + 8m - 3}{4} = m^2 + 2m - \frac{3}{4}$$

با توجه به اینکه عبارت حاصل نسبت به متغیر m یک عبارت درجه ۲ می‌باشد، برای به دست آوردن کمترین مقدار عبارت به دست آمده مجدداً عرض رأس آن را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{-\Delta}{4a} = \frac{-(4 - 4(-\frac{3}{4}))}{4} = \frac{-4}{4} = -1$$

(معارله‌ها و نامuarله‌ها، صفحه‌های ۷۸ تا ۸۲ کتاب درسی)

(مسعود برمل)

«۶۲- گزینه ۱»

چون جدول داده شده فقط یک ریشه دارد و در آن ریشه تغییر علامت داشته است، نتیجه می‌گیریم که عبارت داده شده نباید درجه دوم باشد.

در نتیجه ضریب x^2 باید صفر باشد:

$$8m^2 - 2 = 0 \Rightarrow m = \pm \frac{1}{2}$$

با توجه به اینکه علامت در سمت راست ریشه منفی است، پس باید علامت ضریب جمله شامل x ، منفی باشد:

$$f(x) = -\frac{1}{2}x - 2n + 1$$

$$\xrightarrow[\text{ریشه}]{x=\frac{1}{2}} -\frac{3}{2} - 2n + 1 = 0$$

$$\Rightarrow n = -\frac{1}{4} \Rightarrow 4n - 2m = -1 + 1 = 0$$

(معارله‌ها و نامuarله‌ها، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵ کتاب درسی)

(علی اصغر شریفی)

«۶۳- گزینه ۳»

طبق جدول این عبارت همواره نامنفی و دارای ریشه مضاعف است. پس داریم:

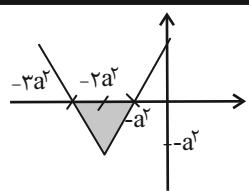
$$a-1=0 \Rightarrow a>1$$

$$\Delta=0 \Rightarrow (a+2)^2 - 4(4)(a-1)=0$$

$$a^2 + 4a + 4 - 16a + 16 = 0 \Rightarrow a^2 - 12a + 20 = 0$$

$$\Rightarrow (a-2)(a-10) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a=2 \\ a=10 \end{cases} \Rightarrow 2+10=12$$

(معارله‌ها و نامuarله‌ها، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸ کتاب درسی)

$$S = \frac{1}{2} a^2 \times 2a^2 = 4$$

$$a^4 = 4 \Rightarrow a = \pm \sqrt[4]{4} \Rightarrow a = \pm \sqrt{2}$$

(تابع، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷ کتاب (رسی))

گزینه «۴» (ابراهیم نهفی)

کافی است فقط رئوس سه‌می‌های داده شده را بیابیم و با مقایسه مؤلفه‌های اول و دوم نقاط به دست آمده مشخص می‌شود چه انتقالی باید صورت پذیرد:

$$\left. \begin{array}{l} y = -2x^2 + 8x - 7 \Rightarrow x = -\frac{b}{2a} = -\frac{8}{2(-2)} = 2 \\ y = -2(2)^2 + 8(2) - 7 = -8 + 16 - 7 = 1 \end{array} \right\} \Rightarrow S(2, 1)$$

$$y = -2x^2 + 5 \xrightarrow{b=0} x = 0 \Rightarrow y = 5 \Rightarrow S'(0, 5)$$

با بررسی مختصات S و S' در می‌باییم که ۲ واحد به چپ و ۴ واحد به بالا منتقل شده است.

$$(2, 1) \Rightarrow (0, 5)$$

(تابع، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷ کتاب (رسی))

گزینه «۲» (پورام ملاح)

از آنجاییکه تکرار حروف مجاز نیست، حروف متمایز عبارت بنیاد قلمچی به صورت زیر است:

ب، ن، ی، ا، د، ق، ل، م، چ

دقت کنید که حرف (ی) اگر در آخر باشد بدون نقطه و اگر در آخر نباشد نقطه‌دار است پس دو حالت زیر را در نظر می‌گیریم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{بدون نقطه} \\ \frac{4}{5} \times \frac{7}{5} \times \frac{6}{5} \times \frac{5}{4} \times \frac{1}{\{\cdot\}} \\ \frac{5}{5} \times \frac{7}{6} \times \frac{6}{5} \times \frac{5}{4} \times \{\cdot\} \end{array} \right\} \oplus \Rightarrow 5040$$

(شمارش، بدون شمردن، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۶ کتاب (رسی))

گزینه «۴» (مسعود برملاء)

ابتدا باید یک مهندس را از بین ۵ مهندس انتخاب کنیم و بین دکترها

قرار دهیم که به $\binom{5}{1}$ حالت ممکن است. پس دکترها و مهندس

انتخاب شده را داخل یک باکس فرض می‌کنیم و خواهیم داشت:

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1$$

$$\binom{5}{1} \times 120 = 10 \times 5! = 10 \times 5! \times 2! \times 1! = 1200$$

(شمارش، بدون شمردن، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۲۰ کتاب (رسی))

گزینه «۳»:

$$f(x) = \begin{cases} x^2, & x > 0 \\ 3x+1, & x \leq 0 \end{cases} \Rightarrow y \in \mathbb{R}$$

گزینه «۴»:

$$y = |x+2| - |x|, \quad -2 \leq y \leq 2 \Rightarrow x \in \mathbb{R}$$

در گزینه «۴» دامنه و برد نابرابر می‌باشند.

(تابع، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۷ کتاب (رسی))

گزینه «۱»:

با توجه به اینکه $x = \frac{1}{3}$ هم در دامنه ضابطه بالایی و پایینی به صورت همزمان قرار دارد، خواهیم داشت:

$$\frac{2(\frac{1}{3}) - 3b}{3} = 2a(\frac{1}{3}) + \frac{1}{3} \Rightarrow 1 - 3b = 3a + 1 \Rightarrow a = -b$$

آنگاه داریم:

$$g(1) = a(1)^2 + b - 1 \xrightarrow{a=-b} g(1) = -b + b - 1 = -1$$

(تابع، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۷ کتاب (رسی))

گزینه «۲»:

در ابتدا ضابطه تابع خطی $f(x)$ را محاسبه می‌کنیم:

$$\left. \begin{array}{l} m = \frac{1-5}{0+2} = -2 \\ \text{شیب} \end{array} \right\} \Rightarrow f(x) = -2x + 1$$

(۰, ۱) عرض از مبدأ

$$f(3) = -6 + 1 = a \Rightarrow a = -5$$

با توجه به اینکه تابع $g(x)$ همانی است داریم:

$$g = \{(b, -6), (-5, c)\} \xrightarrow{\text{تابع همانی}} \left\{ \begin{array}{l} b = -6 \\ c = -5 \end{array} \right.$$

و همچنین با توجه به اینکه تابع $h(x)$ ثابت است:

$$h = \{(2, -6), (-1, 2d-4)\} \xrightarrow{\text{تابع ثابت}} d = -1$$

در نتیجه:

$$a + d - c = -5 - 1 + 5 = -1$$

(تابع، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۷ کتاب (رسی))

گزینه «۲»:

اگر نمودار تابع $y = |x| - 2a^2$ واحد به سمت چپ انتقال دهیم و

سپس به اندازه a^2 واحد به پایین منتقل کنیم، نمودار

$y = |x+2a^2| - a^2$ حاصل می‌شود، بنابراین:

$$\begin{aligned} P(A \cup B) &= P(A) + P(B) - P(A \cap B) \\ &= ۰/۴ + ۰/۳ - ۰/۱۶ = ۰/۵۴ \end{aligned}$$

در نتیجه:

$$P(A \cup B)' = ۱ - P(A \cup B) = ۱ - ۰/۵۴ = ۰/۴۶$$

(آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۵۱ کتاب درسی)

(نریمان فتح‌الله‌ی)

«۷۷- گزینه ۱»

هر یک از میوه‌ها به ۴ حالت در درون جعبه‌ها قرار می‌گیرند. بنابراین

$$\text{تعداد کل حالت‌ها برابر است با: } ۴ \times ۴ \times ۴ \times ۴ \times ۴ = ۴^5$$

هیچ جعبه‌ای خالی نباشد یعنی در یک جعبه دقیقاً دو میوه باشد.

$$P_{\text{میوه‌دیگر}} = \frac{\text{انتخاب جعبه‌ای که ۲ میوه دارد}}{\text{کل حالت‌ها}}$$

$$P = \frac{۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱}{۴^5} = \frac{۱۰ \times ۴ \times ۶}{۴^5} = \frac{۱۵}{۶۴}$$

(آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴۱ تا ۱۵۱ کتاب درسی)

(بابک سادات)

«۷۸- گزینه ۲»

عبارة صورت سؤال یکی یکی و متواتی قید شده ولی چون ترتیب مهم نیست می‌توانیم فرض کنیم مهره‌ها با هم خارج می‌شوند و از ترکیب استفاده کنیم. مخرج کسر انتخاب ۴ مهره از ۱۳ مهره است و صورت هم ۳ زرد و یک غیر زرد یا ۲ زرد و یک آبی و یک قرمز.

$$\begin{aligned} P(A) &= \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{3}{3} \binom{10}{1} + \binom{3}{2} \binom{4}{1} \binom{6}{1}}{\binom{13}{4}} \\ &= \frac{10+72}{13 \times 12 \times 11 \times 10} = \frac{82}{143 \times 5} = \frac{82}{715} = ۰/۱۱۴ \end{aligned}$$

(آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۵۱ کتاب درسی)

(رضا سیدنیفی)

«۷۹- گزینه ۴»

مورد (ت) نادرست است. ت) به مجموعه تمام افراد یا اشیائی که درباره ویزگی‌هایی روی آنها تحقیق صورت می‌گیرد، جامعه یا جمعیت می‌گویند.

(آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۵۱ کتاب درسی)

(ابراهیم نیفی)

«۸۰- گزینه ۳»

متغیر گزینه «۳» از نوع کمی گستته بوده و متغیر سایر گزینه‌ها از نوع کمی پیوسته هستند.

(آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴۹ تا ۱۵۰ کتاب درسی)

(بابک سادات)

«۷۳- گزینه ۳»

$$\binom{n}{3} = ۵۶ \Rightarrow \frac{n!}{3!(n-3)!} = ۵۶$$

$$\Rightarrow \frac{(n-3)!(n-2)(n-1)n}{3!(n-3)!} = ۵۶$$

$$\Rightarrow n(n-1)(n-2) = ۵۶ \times ۲ \times ۶ = ۸ \times ۷ \times ۶ \Rightarrow n = ۸$$

$$\binom{8}{4} = \frac{8!}{4!4!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4!}{4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 4!} = ۷۰$$

(شمارش، بدون شمردن، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۴۰ کتاب درسی)

(علی آزاد)

«۷۴- گزینه ۳»

با توجه به صورت مسئله، دامنه تابع f دارای ۴ عضو و برد آن دارای ۳ عضو می‌باشد. تعداد کل توابعی که با این شرایط می‌توان نوشت برابر است با:

$$f = \{(a, O), (b, O), (c, O), (d, O)\} \Rightarrow n(S) = ۳^4$$

حالات ۳

تعداد توابع ثابت که با این شرایط به دست می‌آید برابر است با:

$$\binom{3}{1} = ۳ \quad \text{ابتدا یکی از سه عضو برد را انتخاب می‌کنیم که داریم:}$$

مؤلفه‌های دوم همگی با هم برابرند و برای مقدار آنها ۳ حالت وجود دارد.

$$f = \{(a, x), (b, x), (c, x), (d, x)\} \Rightarrow n(A) = ۳$$

حالات ۳

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{3^4} = \frac{1}{27}$$

(آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۵۱ کتاب درسی)

(نریمان فتح‌الله‌ی)

«۷۵- گزینه ۲»

تعداد اعداد ۳ رقمی بدون تکرار ارقام که با ارقام ۸، ۶، ۵ و ۲ ساخته می‌شود برابر است با:

$$\boxed{4 \ 3 \ 2} \Rightarrow 4 \times 3 \times 2 = ۲۴$$

اعدادی بر ۴ بخش‌پذیرند که دو رقم سمت راست آنها صفر و یا بر ۴ بخش‌پذیر باشد. بنابراین دو رقم سمت راست باید یکی از چهار اعداد ۶، ۸، ۵، ۲ باشد.

یک عدد از بین ۲ رقمی که در

یک عدد از بین ۲۸، ۵۶، ۶۸ دورقم سمت راست قرار نگرفته

$$\boxed{2 \ 1} \quad \boxed{4 \ 1} \Rightarrow 2 \times 4 = ۸$$

دوروقم سمت راست رقم صدگان

پس از بین ۲۴ عدد ساخته شده تنها ۸ عدد بر ۴ بخش‌پذیرند بنابراین

$$\frac{8}{24} = \frac{1}{3}$$

(آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۶ و ۱۴۲ تا ۱۵۱ کتاب درسی)

(رضا سیدنیفی)

«۷۶- گزینه ۳»

احتمال قبولی رضا در درس ریاضی =

احتمال قبولی رضا در درس هندسه =

$$P(A) = ۱ - P(A') \Rightarrow P(A) = ۱ - ۰/۶ = ۰/۴$$

$$P(B) = ۰/۳$$

$$P(A \cap B) = ۰/۱۶$$

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دهم (رشته ریاضی و تجربی) ۱۴۰۳ اردیبهشت ماه

تعداد سوالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	مجموع دروس عمومی	تعداد سوال	شماره سوال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۵۰	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۵
عربی، (بان قرآن) (۱)	۱۰	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۵
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۵
(بان انگلیسی) (۱)	۲۰	۲۰	۱۳۱-۱۵۰	۱۵
جمع دروس عمومی				۶۰

طراحان

فارسی (۱)	مریم بیروی - حسین پرهیزگار - فاطمه جمالی آرani - امیر محمد حسن زاده - سید علیرضا علوبیان
عربی، (بان قرآن) (۱)	آرمنی ساعدپناه - ابوطالب درانی - امیر درضا عاشقی
دین و زندگی (۱)	یاسین سعیدی - فردین سماقی - عباس سید شیبستری - مرتضی محسنی کیبر
(بان انگلیسی) (۱)	رحمت الله استیری - محسن رحیمی - میلاد رحیمی دهگلان - عقیل محمدی روش

گزینشگران و برآستاران

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه و براستاری	ویراستار رتبه بور	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	سید علیرضا علوبیان	مرتضی منشاری، الهام محمدی	فاطمه جمالی آراني	الهام محمدی	الناز معتمدی
عربی، (بان قرآن) (۱)	آرمنی ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی			لیلا ایزدی
دین و زندگی (۱)	یاسین سعیدی	سکینه گلشنی	فاطمه نقدی، رحمت الله استیری	—	محمد صدر اپنجه پور
(بان انگلیسی) (۱)	عقیل محمدی روش	عقیل محمدی روش	فاطمه علی یاری	—	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

الهام محمدی	مدیر گروه
حبيبہ محبی	مسئول دفترچه
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی	مستندسازی
فاطمه علی یاری	حروف نگار و صفحه آرا

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۶۴۶۳-۰۲۱

(مریم پیروری)

در این گزینه دو جمله ساده یافت می‌شود؛ «اما» پیوند هم‌پایه‌ساز است جمله مركب نمی‌سازد. و در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»، هر کدام یک جمله مركب به کار رفته است.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۷۹ و ۱۰)

(فاطمه بهمالی‌آرانی)

نقش کلمات مشخص شده، در این گزینه درست ذکر شده است.

شرح گزینه‌های دیگر:

- (الف) بخت (نهاد) دل از کار او برداشته است.
- (ب) مرا آموخت: به من (متمن) آموخت.
- (ج) دل (نهاد) من هست (وجود دارد).
- (د) کم گفتن سخن ثواب (مسند) است.
- (ه) [او] بر خلیل آتشی (مفهول) را گلستان کند.

(دستور زبان فارسی، ترکیبی)

(مریم پیروری)

۱۰۸- گزینه «۳»

مفهوم بیت سؤال و گزینه «۳»: انعکاس عشق الهی در تمام ذرات جهان؛ عکس می و نقش نگارین (همه عالم) یک فروغ رخ ساقی (همه عالم از او) است.

شرح گزینه‌های دیگر:

گرینه «۱»: تأثیر مثبت ریاضت در وجود انسان

گرینه «۲»: زیبایی معشوق تنها از نظرگاه عاشق قابل درک است.

گرینه «۴»: وجود خدا در درون انسان و جهان و غفلت آدمی از او

(مفهوم، صفحه ۱۴۳)

(حسین پرهیزکار- سبزوار)

۱۰۹- گزینه «۲»

بیت صورت سؤال و این گزینه هر دو به این اشاره دارند که عناصر طبیعت (ماه، خورشید، ابر و...) همگی در حرکت‌اند تا آدمی رزق و بهره خوبی را به دست آورد و به یاد خدا باشد.

شرح گزینه‌های دیگر:

گرینه «۱»: قناعت و پرهیز از طمع و پستی

گرینه «۳»: خداوند روزی‌رسان است.

گرینه «۴»: شاکر نعمت خدا بودن

(مفهوم، ترکیبی)

(امیرمحمد حسن‌زاده)

۱۱۰- گزینه «۲»

مفهوم بیت ج: باید از مقایسه غلط دوری کرد و شباهت ظاهری دلیل بر یکسان بودن حقایق نیست.

مفهوم بیت ب: رفتار هر کس با ذات او متناسب است و از ذات بد نمی‌توان انتظار رفتار خوب داشت.

مفهوم بیت د: احتیاط‌کردن در انتخاب دوست و اعتماد نکردن به ظاهر افراد

مفهوم بیت الف: جبرگرایی و تأثیر قضای و قدر

(مفهوم، ترکیبی)

فارسی (۱)**۱۰۱- گزینه «۴»**

(سیدعلیرضا علوبیان)

«اکتفا» به معنی بستنده کردن و کفایت کردن است. معنای کلمات دیگر درست ذکر شده است.

(لغت، ترکیبی)

۱۰۲- گزینه «۳»

در این گزینه هیچ غلط املای یافته نمی‌شود.

شرح گزینه‌های دیگر:

گرینه «۱»: سالخورد: سالخورد

گرینه «۲»: میق: میغ

گرینه «۴»: ذیون: زیون

(املا، ترکیبی)

۱۰۳- گزینه «۴»

(امیرمحمد حسن‌زاده)

کنایه: جان به لب رسیدن کنایه از تحمل کردن سختی است. / جناس همسان در این بیت دیده نمی‌شود.

شرح گزینه‌های دیگر:

گرینه «۱»: تمثیل (المصراع دوم ضرب المثل است)، مجاز (بازو مجاز از قدرت و توانایی)

گرینه «۲»: تشییه (رخ چون افتتاب)، تضمین (عبارت ختی توارت بالحیاب در مصراع دوم تضمین از آیه قرآن است).

گرینه «۳»: جناس ناهمسان (دوست، پوست)، مراعات‌نظیر (رگ، استخوان، پوست) (آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

(حسین پرهیزکار- سبزوار)

۱۰۴- گزینه «۲»**شرح کامل آرایه‌های ایيات:**

ج) همانطور که شاعر (شهریار) در مصراع اول گفته است، مصراع دوم را از شاعری دیگر (حافظ) تضمین کرده است. اصل آن چنین است: منم که شهرة شهرم به عشق ورزیدن / منم که دیده نیالودام به بد دیدن

ب) «بارافتاده» کنایه از جامانده و «بار بربستن» کنایه از آماده شدن و حرکت کردن است.

الف) قفس استعاره از دنیاست.

د) بو و جو جناس ناهمسان است.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۵- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علوبیان)

در این گزینه «دشمن من» گروه منادی مصراع اول است که بدون نشانه ندا به کار رفته است.

شرح گزینه‌های دیگر:

گرینه «۱»: «ای عقل» حرف ندا و مناداست.

گرینه «۳»: «سعدیا» منادا و حرف ندا.

گرینه «۴»: در این گزینه هیچ واژه‌ای خطاب قرار نگرفته است، پس نقش منادا ندارد. (سعدی در مصراع دوم، نهاد است.)

(دستور زبان فارسی، صفحه ۱۶۲)

(ابوظبی (درانی))

۱۱۶- گزینه «۴»**شرح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: و مرا به [واسطه] رحمت در [میان] بندگان صالح خود وارد کن!

گزینه «۲»: او کسی است که آن‌چه را در زمین است، همگی برای شما آفریده است!

گزینه «۳»: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [از] بسیاری از گمان‌ها دوری کنید! (ترجمه)

(آرمین ساعدپناه)

۱۱۷- گزینه «۳»

ترجمه عبارت: آغاز روز، شروع شب است و آغاز شب، پایان روز است! (نادرست)

(مفهوم)

(ابوطالب (درانی))

۱۱۸- گزینه «۴»**شرح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: «صغر»: مفعول

گزینه «۲»: «صدقیق»: خبر

گزینه «۳»: «الدلفین»: مضاف إله

(قواعد)

(امیر، رضا عاشقی)

۱۱۹- گزینه «۳»

«أَفْلَحْ: رستگار شد» و «صِيرْ: صبر کرد» افعال لازم هستند و «نکون» فعل ناقصه است، از افعال لازم و ناقصه نمی‌توان فعل مجھول ساخت.

شرح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «شکر» فعل متعدد است.

گزینه «۲»: «يكتسيوا» فعل متعدد است.

گزینه «۴»: «يكمـل» فعل متعدد است.

(قواعد)

(آرمین ساعدپناه)

۱۲۰- گزینه «۱»

«المُعَجَّبِينَ» اسم مفعول و «المتواضعينَ» اسم فاعل است.

شرح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «المسلمون» اسم فاعل است. (اسم مفعول ندارد)

گزینه «۳»: «المحسنين» اسم فاعل است. (اسم مفعول ندارد)

گزینه «۴»: «الصالحة» اسم فاعل است. (اسم مفعول ندارد)

(قواعد)

(آرمین ساعدپناه)

عربی، زبان قرآن (۱)**۱۱۱- گزینه «۴»****شرح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: بسیار توبه‌پذیرنده (اسم مبالغه)

گزینه «۲»: بازدارندگان (اسم فاعل)

گزینه «۳»: فرستاده‌شدگان (پیامبران) (اسم مفعول)

(واژگان)

۱۱۲- گزینه «۲»

(آرمین ساعدپناه)

ترجمه عبارت: ... تا دنبال کتابی که می‌خواهید، بگردم! با توجه به معنا باید از فعل «اسمحوا لی (به من اجازه دهید)» استفاده شود.

نکته مهم درسی:

به تفاوت معنای دو فعل مشابه «سَمَحَ: اجازه داد» و «سَامَحَ: بخشید» دقت کنید

(واژگان)

۱۱۳- گزینه «۳»**شرح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: «تأیید نمی‌کنم ... برانگیخته می‌شود!» نادرست است.

گزینه «۲»: «تصور نمی‌کنم که ...!» نادرست است.

گزینه «۴»: «باورم نمی‌شود در ... حیرت‌زده شوم!» نادرست است.

(ترجمه)

(امیر، رضا عاشقی)

۱۱۴- گزینه «۲»

«وَهَبَ اللَّهُ»: خدا بخشید (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «سَكَانُ الْأَرْضِ»:

ساکنان زمین (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «كَلْ إِنْسَان»: هر انسانی (رد گزینه

«۳») / «قَادِر»: توانا است (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

(امیر، رضا عاشقی)

۱۱۵- گزینه «۴»

قد ينتفع: گاهی سود برد می‌شود.

نکته مهم درسی:

به تفاوت این دو فعل دقت کنید:

نَفَعَ: سود رساند / **انتَفَعَ:** سود برد

(ترجمه)

(مرتضی مهمنی کبیر)

۱۲۵- گزینه «۱»

- اگر شخصی برای کار حرام سفر کرده باشد، باید نمازش را کامل بخواند و روزه‌اش را هم بگیرد (چون مسافر به حساب نمی‌آید)؛ مثلاً اگر فرزند با نهی پدر و مادر به سفری برود که آن سفر بر او واجب نبوده است، باید نمازش را کامل بخواند و روزه‌اش را هم بگیرد. ولی اگر واجب باشد، باید نمازش را شکسته بخواند و روزه نگیرد.
- اگر شخص مسافری بیش از ۴ فرسخ برود، باید نمازش را شکسته بخواند و روزه نگیرد.
- اگر کمتر از ده روز در جایی که سفر کرده است، بماند، باید نمازش را شکسته بخواند و روزه نگیرد.

(باری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۳)

(یاسین ساعدی)

۱۲۶- گزینه «۱»

خداؤند در آیات ۳۲ تا ۳۵ سوره مبارکه معارج می‌فرماید: «آن‌ها که امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند و آن‌ها که به راستی ادای شهادت کنند و آن‌ها که بر نماز مواحتب دارند، آنان در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می‌شوند.»

رابطه طبیعی: گاهی پاداش و کیفر، محصول طبیعی خود عمل است و انسان‌ها نمی‌توانند آن را تغییر دهند، بلکه باید خود را با آن هماهنگ کنند و با آگاهی کامل از آن، برنامه زندگی خود را تنظیم و سعادت زندگی خویش را تأمین کنند؛ مثلاً اگر کسی سیگار بکشد، به امراض گوناگونی مبتلا می‌شود. همچنین اگر کسی اهل مطالعه و تحقیق باشد، به طور طبیعی به علم و آگاهی دست می‌یابد یا اگر روزانه ورزش کند، به سلامتی و تندرستی خود کمک کرده است.

(قرباً کار، صفحه‌های ۱۹ و ۲۶)

(مرتضی مهمنی کبیر)

۱۲۷- گزینه «۳»

موارد (الف و ج و د) از این آیه قابل برداشت است ولی مورد (ب) یعنی نگاه به نامحرم در این آیه ذکر نشده است.

بررسی مواد درست:

قسمت (الف) از عبارت «یا ایّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَرْوَاحِكَ وَ بَنَائِكَ وَ نِسَاءُ الْمُؤْمِنِينَ ...» برداشت می‌شود.

قسمت (ج) از عبارت «أَنْ يُعْرَفُنَ فَلَا يُؤْذَنُنَ» برداشت می‌گردد که علت وجود حجاب را به عفاف شناخته شدن و مورد اذیت واقع نشدن دانسته است.

قسمت (د) چون خطاب این آیه به همسران و دختران و زنان مؤمنان است، لذا نتیجه می‌گیریم میان ایشان در احکام الهی تفاوتی نیست.

(زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۳۸)

دین و زندگی (۱)**۱۲۱- گزینه «۱»**

(مرتضی مهمنی کبیر)

امام صادق (ع) می‌فرماید: «هر کس می‌خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده (مقبول) یا نه، باید ببیند که نماز، او از گناه و زشتی باز داشته است یا نه. به هر مقدار که نمازش سبب دوری از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است.» که مؤید قرآنی آن، عبارت «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ» است. اگر هنگام گفتن تکبیر (الله اکبر گفتن) به بزرگی خداوند بر همه چیز توجه داشته باشیم، قدرت‌های دیگر در نظرمان کوچک خواهند شد و به آنان توجه نخواهیم کرد.

(باری از نماز و روزه، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۱۲۲- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

امام علی (ع) درباره مراقبت که از راه‌های ثابت قدم ماندن در مسیر قرب الهی است، می‌فرماید: «گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.»

بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان: عاشق روشنایی، از تاریکی می‌گریزد و آن کس که به دوستی با خدا افتخار می‌کند، با هر چه ضد خداست، مقابله می‌نماید. او دوستدار حق و دشمن باطل است.

(ترکیبی، صفحه ۱۵ و ۱۱۵)

۱۲۳- گزینه «۲»

امیرالمؤمنین (ع) درباره چگونگی پیروی از ایشان می‌فرماید: «آگاه باش برای هر پیروی کننده‌ای، امام و پیشوایی است که باید از او تبعیت کند و از علم او کسب نور کند. هشیار باش، امام شما از دنیاپیش به دو لباس کهنه و از خواراکش به دو قرص نان کفایت کرده است. اما شما قطعاً توانایی این قناعت را ندارید؛ ولی با پرهیزکاری و کوشش [در راه خدا] و عفت و درستکاری مرا یاری کنید.»

(آهنج سفر، صفحه ۱۰۴)

۱۲۴- گزینه «۴»

(فردرین سماقی)

خداؤند، عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر (ص) ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند و می‌فرماید: «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحِبِّنِكُمُ اللَّهُ وَ يَعْفُرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَ اللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ»: بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستان بدارد و گناهاتان را ببخشد و خداوند بسیار آمرزند و مهربان است.

(دوستی با فرقا، صفحه ۱۳۳ و ۱۳۴)

زبان انگلیسی (۱)

(رحمت‌الله استبری)

۱۳۱ - گزینه «۴»

ترجمه جمله: «امروز صبح نزدیک بود تصادف کنم. خوشبختانه، به اندازه کافی سریع بودم تا ماشین را کنترل کنم.»

نکته مهم درسی:

فعل "had" غیربطی است، پس در جای خالی اول نیاز به قید "nearly" داریم (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). از سوی دیگر، فعل "was" یک فعل ربطی است، پس در جای خالی دوم نیاز به صفت "quick" داریم (رد گزینه‌های «۲» و «۳»).

(کرامر)

(رحمت‌الله استبری)

۱۳۲ - گزینه «۲»

ترجمه جمله: «هیچ‌کس به اندازه او کتاب نداشت، بنابراین او داشت به فروش برخی از آن‌ها فکر می‌کرد.»

نکته مهم درسی:

با توجه به زمان گذشته فعل "had" در جمله اول، در جای خالی اول نیاز به زمان گذشته داریم (رد گزینه‌های «۳» و «۴»). هیچ دلیلی برای به کارگیری ضمیر انعکاسی در جای خالی دوم وجود ندارد (رد گزینه‌های «۱» و «۴»).

(کرامر)

(رحمت‌الله استبری)

۱۳۳ - گزینه «۱»

ترجمه جمله: «من نمی‌توانم تصمیم بگیرم کدام کتاب را بخرم. کتاب‌های خوب بسیار زیبادی برای خواندن وجود دارند.»

نکته مهم درسی:

در جای خالی اول نیاز به مفهوم «توانستن» در زمان حال داریم که تنها در گزینه «۱» موجود است. دقت کنید که قبل از اسم "books" نیاز به یک صفت داریم (رد گزینه‌های «۲» و «۴»).

(کرامر)

(مسنونه‌ی)

۱۳۴ - گزینه «۴»

ترجمه جمله: «ما از حواس خود برای توجه به رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های مختلف اشیای اطراف خود استفاده می‌کنیم.»

(۲) آرمایش

(۱) فکر

(۴) احساس، حس

(۳) دانشمند

(واژگان)

(یاسین ساعدی)

۱۲۸ - گزینه «۲»

آتش جهنم، بسیار سخت و سوزاننده است. این آتش، حاصل عمل خود انسان‌هاست و برای همین از درون جان آن‌ها شعله می‌کشد.

ما پیامبر (ص) را اسوهٔ کامل خود قرار می‌دهیم؛ چون می‌دانیم که هر کاری که انجام داده، درست بوده و مطابق دستور خداوند بوده است. اما اسوهٔ قرار دادن ایشان به این معنا نیست که ما عین او باشیم و در همان حد عمل کنیم، بلکه بدین معناست که در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک‌تر کنیم.

(ترکیبی، صفحه ۱۱ و ۱۰۵)

۱۲۹ - گزینه «۴»

ادیان الهی، که در اصل و حقیقت، یک دین هستند، همواره بر پوشش تأکید کرده‌اند و آن را لازمهٔ دین داری شمرده‌اند. پایبندی و التزام زنان یهودی به قانون متعالی حجاب، بیانگر این است که از نظر آنان، داشتن حجاب، به دین داری نزدیک‌تر و در پیشگاه خدا پسندیده‌تر است.

(زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۰۹)

(یاسین ساعدی)

۱۳۰ - گزینه «۴»

یکی از جلوه‌های عفاف، مربوط به آراستگی و مقبولیت است. برخی انسان‌ها در آراستگی ظاهری و ابراز وجود و مقبولیت، دچار تندروی می‌شوند؛ به گونه‌ای که در آراسته کردن خود، زیاده‌روی می‌کنند و به خودنمایی می‌رسند. قرآن کریم این حالت را «تبرج» می‌نامد و آن را کاری جاهلانه می‌شمرد.

امام صادق (ع) در این رابطه می‌فرماید: «لباس نازک و بدن‌نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است.»

(فضیلت آراستگی، صفحه ۱۰۶ و ۱۰۷)

(عقیل محمدی روش)

۱۳۷- گزینه «۲»

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»
 «پوست و لایه های مختلف آن»

(درک مطلب)

(میلاد رحیمی (هللان))

۱۳۵- گزینه «۴»

ترجمه جمله: «ما باید آخر هفته به ژاپن برویم، پس باید برای گرفتن ویزا به سفارت آنها برویم.»

- (۱) مقصد
- (۲) بهشت
- (۳) هرم
- (۴) سفارت

(واژگان)

(عقیل محمدی روش)

۱۳۸- گزینه «۴»

ترجمه جمله: «با توجه به متن، کدامیک از موارد زیر جزو نقش های پوست نیست؟»
 «حرکت دادن بخش های مختلف بدن»

(درک مطلب)

(رحمت الله استبری)

۱۳۶- گزینه «۲»

ترجمه جمله: «من مردم روستا را بعد از تنها چند ماه کار در آنجا، واقعاً مهمان نواز و مهریان یافتم.»

- (۱) باستانی
- (۲) مهمان نواز
- (۳) داخلی
- (۴) تاریخی

(واژگان)

(عقیل محمدی روش)

۱۳۹- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «از متن می فهمیم که "waste" هر چیزی است که ... .»
 «دیگر مفید نیست»

(درک مطلب)

پوست عضوی است که ممکن است زیاد به آن فکر نکنید، اما بسیار مهم است. پوست از سایر اندامها محافظت می کند و آنها را می پوشاند و در کنار هم نگه می دارد. همچنین از بدن های ما در برابر آسیب محافظت می کند و به ما حس لامسه می دهد. پوست شما از سه لایه تشکیل شده است. بیایید نگاهی به هر لایه بیندازیم.

لایه اول قسمتی از پوست است که می توانید بینیید. در بعضی جاهای نازک است (مثل پلکهای شما) اما در جاهای دیگر ضخیم تر است (مانند کف پای شما). این لایه از پوست است که سلول های پوستی جدید می سازد، به پوست رنگ می دهد و از بدن شما محافظت می کند.

لایه دوم زیر لایه اول است. بخش پایانی عصب ها و عروق خونی در این لایه قرار دارند. پایانه های عصبی درباره آن چه لمس و احساس می کنند به مغز پیام های فرستند. به عنوان مثال، پایانه های عصبی شما ممکن است به مغز بگوید که چیزی داغ است و سپس مغز از این اطلاعات استفاده می کند و پیام می فرستد که به شما می گوید دست خود را حرکت دهید.

همچنین، رگ های خونی کوچک در این لایه اکسیژن را به سلول های پوست شما می رسانند تا آنها را سالم نگه دارند. آنها همچنین ضایعات را از سلول های پوست جمع آوری می کنند و می برند.

تبديل نمونه سؤال های امتحانی به تست

(عقیل محمدی روش)

۱۴۱- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «وقتی ماه گذشته او را ملاقات کردم، می خواست چندتا از خانه هایش را بفروشد.»

نکته مهم درسی:

با توجه به وجود قید زمان گذشته و فعل حالت بودن "want"، تنها گزینه «۱» می تواند جمله را به درستی کامل کند.

(کلامر)

ترجمه متن درگ مطلب ۲:

جان لاغی بیرد فرد باهوشی است که برای اولین بار تلویزیون را اختراع کرد. او در اتفاق کوچکی در لندن کار می کرد و در [سال] ۱۹۲۵ تصویر متحرکی از یک آدمک سخنگو را روی صفحه‌نمایش خلق کرد. او نام آن را «تلوایزر» گذاشت. تا [سال] ۱۹۳۰، بیرد اختراع خود را بهبود بخشید تا تصاویر و صدا را با هم نشان دهد. تلویزیون او پیکسل‌های کمتری نسبت به نمایشگرهای امروزی داشت، بنابراین تصاویر خیلی واضح نبودند. اگرچه تلویزیون اولیه تصاویر مبهمی داشت، اما محبوب شد. دانشمندان و سرمایه‌گذاران آن [تلویزیون اولیه] را پسندیدند و پیشرفت‌ها به سرعت اتفاق افتد. فردیناند براون لوله اشعه کاتدی را اختراع کرد که کیفیت بهتری را ارائه داد. اکنون ما برای تماشای واضح‌تر و لذت‌بخش‌تر تلویزیون، صفحه‌نمایش‌های نازکی مانند LCD و پلاسما داریم.

(عقیل محمدی، روش)

گزینه ۴

ترجمه جمله: «تمرکز اصلی متن بر چیست؟»

«اختراع تلویزیون»

(درگ مطلب)

(عقیل محمدی، روش)

گزینه ۱

ترجمه جمله: «طبق متن، کدامیک از موارد زیر صحیح است؟»

«فردیناند براون با لوله‌ای مخصوص، تلویزیون را بهتر کرد.»

(درگ مطلب)

(عقیل محمدی، روش)

گزینه ۳

ترجمه جمله: «کلمه "fuzzy" (مبهم) که زیر آن خط کشیده شده است، به معنای "unclear" (ناواضح) است.»

(درگ مطلب)

(عقیل محمدی، روش)

گزینه ۲

ترجمه جمله: «کلمه "it" که زیر آن خط کشیده شده است، به "the early TV" (تلویزیون اولیه) اشاره دارد.»

(درگ مطلب)

(عقیل محمدی، روش)

گزینه ۱۴۲

ترجمه جمله: «خواهر امیر خودش کیک خوشمزه‌ای برای جشن تولدش پخت.»

نکته مهم درسی:

ما در دو جا از ضمیر انعکاسی استفاده می‌کنیم. ۱- وقتی فاعل و مفعول یکسان است؛ مانند "I cut myself" ۲- برای تأکید بر فاعل. جمله ما بر فاعل تأکید دارد (رد گزینه‌های ۲ و ۳). فاعل جمله «خواهر امیر» است (رد گزینه «۴»). (کرامر)

گزینه ۴

ترجمه جمله: «در نیمه شب، ستارگان در آسمان تاریک چشمک زدن و ماه نوری نفرهای بر دنیای خواب افکند.»

نکته مهم درسی:

همراه با "at" از حرف اضافه "at" استفاده می‌شود. (کرامر)

گزینه ۴

ترجمه جمله: «من اعتقاد قوای ای دارم که مهربانی همیشه برای همه اطرافیان شما شادی می‌آورد.»

۱) قیمت

۲) اعتقاد

۳) بیماری

(واژگان)

گزینه ۳

ترجمه جمله: «شرها در صحرای داغ راه می‌رفتند و به دنبال آب و سایه می‌گشتند.»

۱) آزمایشگاه

۲) بیمار/ صبور

۳) بیابان

(واژگان)

گزینه ۲

ترجمه جمله: «سارا مؤدبانه به دوستش گفت: «از این که اسباب بازی‌های را با من به اشتراک گذاشتی، متشرکم.»

۱) بی ادبانه

۲) مؤدبانه

۳) به سرعت

۴) باناراحتی

(واژگان)
